

Kvalita pre deti - Európske štandardy kvality
pre pomoc deťom žijúcim mimo vlastnej rodiny

Quality in the Best Interests of the Child! –
Quality Standards in Out-Of-Home Child Care in Europe

Kvalita pre deti
Európske štandardy kvality
pre pomoc deťom žijúcim mimo vlastnej rodiny

Quality4Children
Standards for out -of-home child care in Europe
(Slovak version)

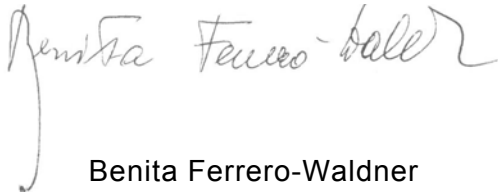
Predslov

Benita Ferrero-Waldner, Európska komisárka pre vonkajšie vzťahy a európsku susedskú politiku

V súčasnosti zažíva Európska únia významné hospodárske, politické, environmentálne a sociálne zmeny, ktoré sa dotýkajú detí. Deti žijúce v chudobných rodinách alebo deti, ktoré nemôžu žiť so svojimi rodičmi sú najviac vystavené chudobe, vylúčeniu a diskriminácii, čo môže mať za následok ich ešte väčšiu zraniteľnosť čo sa týka zneužívania, zanedbávania a vykorisťovania. Charakter a podmienky výchovy dieťaťa ovplyvňujú vo veľkej miere situáciu dieťaťa v živote. Je smutnou skutočnosťou, že percento detí, ktoré žije v Európskej únii v chudobe je vyššie ako percento dospeléj populácie žijúcej v chudobe. Preto musíme zabezpečiť všetkým deťom adekvátne životné podmienky a starostlivosť.

Ako Komisárka pre vonkajšie vzťahy a európsku susedskú politiku sa sústreďujem najmä na účinnú ochranu práv detí, berúc do úvahy ich individuálne potreby a možnosti rozvoja, pričom EÚ pôsobí ako maják pre zvyšok sveta. Podpora, ochrana a naplnenie práv detí sa stali významnou politickou prioritou vnútornej a vonkajšej politiky EÚ. Práva detí sú súčasťou ľudských práv, ktoré sa EÚ a jej členské štáty zaviazali rešpektovať v medzinárodných a európskych zmluvách vrátane Dohovoru OSN o právach dieťaťa a príslušných protokoloch, v Cieloch vývoja milénia, Európskeho dohovoru o ľudských právach a Európskej charty o základných ľudských právach.

V tomto kontexte Štandardy kvality pre deti dopĺňajú naše politické úsilie, najmä v prípadoch, keď deti nemôžu žiť so svojimi rodičmi. Na báze skutočných príbehov vytvárajú bežné štandardy s cieľom zabezpečiť a zlepšiť možnosti rozvoja detí a mládeže v rámci starostlivosti o deti bez rodičovskej starostlivosti v celej Európe. Som presvedčená, že Štandardy predstavujú cenný príspevok a dôležitý ďalší krok k harmonizácii systémov starostlivosti o dieťa v Európe.

Benita Ferrero-Waldner
Komisárka pre externé vzťahy
a Európsku susedskú politiku

Pod'akovanie

Nikdy by nebolo možné vytvoriť tieto Štandardy bez účasti 163 detí a mladých dospelých, 36 biologických rodičov, 106 osôb poverených starostlivosťou o dieťa a 24 členov širšej rodiny, právnikov a predstaviteľov vlád z celej Európy.

"Ďalším zlomovým bodom bol spôsob, akým sa na mňa obrátila pestúnka pri našom prvom stretnutí. Prvé čo som si všimla, bol spôsob ako sa správala. Uvoľnila som sa. Povedala mi: „Som tiež len človek. Dnes pomôžem ja vám, zajtra vy mne."

Biologická matka z Nórska, kód 22.04.02

Predslov

Hybnou silou práce našich troch organizácií FICE (Fédération Internationale des Communautés Educatives), IFCO (International Foster Care Organisation) a Detské dedinky SOS je najlepší záujem detí žijúcich mimo vlastnej rodiny. Pomocou materiálu Štandardy kvality starostlivosti o deti žijúce mimo vlastnej rodiny (Q4C) sa pokúšame zlepšiť situáciu detí žijúcich bez rodičovskej starostlivosti a podporovať ich rozvoj.

Táto publikácia predstavuje projekt Q4C, ktorého výsledkom sú Európske štandardy kvality starostlivosti o deti žijúce mimo vlastnej rodiny.

História

Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa OSN v roku 1989 získali ciele našich troch organizácií medzinárodný právny rámec.

Tento všeobecný záväzok rešpektovať, chrániť a naplňovať práva dieťaťa posilnil našu činnosť. Z dôvodu zvyšujúceho sa počtu porušení práv detí na celom svete sme sa dohodli, že nepostačujú jednoducho politické záväzky, zakotvené v medzinárodných zmluvách a tiež nie je dostatočné iba znásobiť činnosť na ochranu detí.

Majúc na zreteli tento rozvoj vytvorili sme Q4C na základe pevného presvedčenia, že účinné a trvalé zlepšenie situácie detí žijúcich mimo vlastnej rodiny bude možné len na základe pevného partnerstva. Toto poznanie viedlo k úzkej spolupráci našich troch organizácií pri vytváraní tohoto projektu a zabezpečovaní spoluúčasti pri jeho realizácii.

Po troch rokoch výskumu a úsilia smerujúceho k predstaveniu noriem Q4C je naším cieľom posilnenie, spolupráca a rozvoj nových partnerstiev na všetkých úrovniach s cieľom podporiť Štandardy a chrániť práva detí žijúcich bez rodičovskej starostlivosti, tak v Európe ako i na celom svete.

Rámec uplatnenia

S cieľom zaostriť pozornosť OSN na situáciu detí bez rodičovskej starostlivosti Výbor pre práva dieťaťa žiadal v roku 2004 vytvorenie "Zásady OSN na ochranu detí bez rodičovskej starostlivosti". Podobne v roku 2005 Rada Európskeho výboru ministrov

prijala odporučenie o právach detí žijúcich v inštitucionálnej starostlivosti v členských štátoch EÚ. Štandardy Q4C tento rámec dopĺňajú a môžu byť priamo používané v praxi.

Je pre nás výzvou zabezpečiť, aby tieto Štandardy boli rešpektované na národnej úrovni a zabezpečili rovnaké práva pre všetky deti.

Chceli by sme vysloviť hlboké poďakovanie všetkým, ktorí prispievali k tvorbe týchto Štandardov vrátane detí a mládeže.

Nadšene vítame a povzbudzujeme všetkých, ktorí podporia uplatňovanie týchto Štandardov na všetkých úrovniach.

Monika Niederle
FICE International

Keith Henderson
IFCO

Helmut Kutin
SOS-Kinderdorf International

O B S A H

Rámec

Poslanie

Vízia

Misia

Hodnoty

Základný koncept

Princípy

Referenčný rámec

Vytvorenie štandardov a ich implementácia

Pole pôsobnosti

Výskum

Vytvorenie štandardov

Implementácia Štandardov Q4C

Štruktúra a súhrn Štandardov Q4C

Štruktúra

Súhrn Štandardov Q4C

Štandardy Q4C - oblasť 1:

Proces rozhodovania a prijatia riešenia

Štandard 1: Dieťa a jeho pôvodná rodina dostane počas procesu rozhodovania podporu

Štandard 2: Dieťa je podporované zúčastňovať sa na procese rozhodovania

Štandard 3: Profesionálny proces rozhodovania zabezpečí najlepšiu možnú náhradnú starostlivosť o dieťa

Štandard 4: Súrodenci sú ponechaní v náhradnej starostlivosti spolu

Štandard 5: Prechod do náhradnej starostlivosti je dobre pripravený a citlivo realizovaný

Štandard 6: Realizácia náhradnej starostlivosti o dieťa sa riadi individuálnym plánom starostlivosti.

Štandardy Q4C - oblasť 2:

Proces náhradnej starostlivosti

Štandard 7: Umiestnenie dieťaťa rešpektuje jeho potreby, životnú situáciu a pôvodné sociálne prostredie

Štandard 8: Dieťa udržiava kontakt so svojou pôvodnou rodinou

Štandard 9: Osoby poverené starostlivosťou o dieťa majú príslušnú kvalifikáciu a primerané pracovné podmienky

- Štandard 10: Vzťah medzi osobou poverenou starostlivosťou o dieťa a dieťaťom je založený na pochopení a rešpekte
- Štandard 11: Dieťa je podporované aktívne sa zúčastňovať na procesoch, ktoré priamo ovplyvňujú jeho život
- Štandard 12: Náhradná starostlivosť o dieťa sa vykonáva v primeraných životných podmienkach
- Štandard 13: Deti so špeciálnymi potrebami dostávajú primeranú starostlivosť
- Štandard 14: Dieťa/mladý dospelý je nepretržite pripravovaný na samostatný život

Štandardy Q4C - oblasť 3:

Proces ukončenia náhradnej starostlivosti

- Štandard 15: Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je starostlivo naplánovaný a realizovaný
- Štandard 16: Komunikácia v rámci procesu ukončenia náhradnej starostlivosti je vedená zmysluplne a primeraným spôsobom
- Štandard 17: Dieťa/mladý dospelý je podporovaný zúčastňovať sa aktívne na procese odchodu z náhradnej starostlivosti
- Štandard 18: Následná / nepretržitá podpora a možnosti kontaktu po skončení náhradnej starostlivosti sú zabezpečené

Slovník kľúčovej terminológie

Dodatok

Referenčný rámec Dohovoru o právach dieťaťa

Dohovor o právach dieťaťa

Partnerské organizácie Q4C

Imprint

Rámec

Existuje veľa dôvodov, prečo stovky tisícok detí nemôžu v Európe vyrastať spolu so svojou biologickou rodinou, čo vedie - po oficiálnej intervencii - k ich umiestneniu v náhradnej starostlivosti. Pre tieto deti sa ponúkajú rôzne systémy náhradnej starostlivosti, ktorých cieľom je poskytnúť a zlepšiť šance na rozvoj dieťaťa. Ak je prostredie náhradnej starostlivosti neadekvátne, môže brániť rozvoju dieťaťa, dieťa sa môže stať zraniteľným a je tu riziko mnohých porušení jeho základných práv.

V tomto kontexte a aj napriek pozornosti zo strany OSN venovanej tejto téme, požadoval v roku 2004 Výbor na ochranu práv dieťaťa OSN vypracovanie Smerníc OSN na ochranu detí bez rodičovskej starostlivosti.

Odporúčania Rady Európy, týkajúce sa práv detí žijúcich mimo vlastnej rodiny, poskytujú na európskej úrovni rámec pre prácu s deťmi bez rodičovskej starostlivosti.

V európskom kontexte zaznamenali medzinárodné organizácie, venujúce sa starostlivosti o dieťa FICE, IFCO a Dedinky SOS na základe vlastných skúseností zjavnú potrebu vypracovať kvalitatívne štandardy starostlivosti o dieťa žijúce mimo vlastnej rodiny. V Európe, ktorá sa orientuje predovšetkým na ekonomický rast, sa pan-európske iniciatívy zameriavajú viac na boj so sociálnymi výzvami.

Na tomto základe spustili tri medzinárodné organizácie, venujúce sa starostlivosti o dieťa FICE, IFCO a Dedinky SOS v marci 2004 projekt, ktorý sa zamerával na zabezpečenie a zlepšenie rozvojových šancí detí a mládeže žijúcich v náhradnej starostlivosti v Európe.

Poslanie

Vízia

Deti bez starostlivosti rodičov musia dostať šancu vytvárať svoju budúcnosť tak, aby boli sebestačné,

mohli sa na seba spoliehať a mohli sa zúčastňovať na živote spoločnosti a to pomocou prostredia, ktoré ich podporuje, chráni a stará sa o ne, čím podporuje v plnej miere ich potenciál.

Misia

Misia Q4C sa usiluje zlepšiť situáciu a šance na rozvoj dieťaťa v rámci starostlivosti o dieťa žijúce mimo vlastnej rodiny pomocou nasledujúcich cieľov:

- Vytvorenie európskej siete organizácii zasadzujúcej sa za práva dieťaťa žijúceho mimo vlastnej rodiny
- Rozvoj európskych kvalitatívnych štandardov na základe skúseností a dobrej praxe priamo dotknutých osôb
- Podpora prijatia, uplatňovanie a monitoring kvalitatívnych štandardov starostlivosti o deti v náhradnej starostlivosti na národnej a európskej úrovni

Hodnoty

Q4C obsahuje päť hlavných rovnocenných hodnôt, ktoré zostávajú na zreteli počas celého projektu:

Účasť: Do projektu boli zahrnuté osoby priamo dotknuté starostlivosťou o dieťa žijúce mimo vlastnej rodiny, sú to deti a mládež, ktorí sami zažili tento druh starostlivosti, pôvodné rodiny, osoby poverené starostlivosťou o deti a sociálni pracovníci.

Rodové zaradenie a rôznosť: Rodové zaradenie a rôznosť účastníkov starostlivosti o deti žijúce mimo vlastnej rodiny sú v projekte zohľadnené.

Partnerstvo: Osoby a organizácie, ktorých sa starostlivosť o deti žijúce mimo vlastnej rodiny priamo týka, mali možnosť zúčastniť sa na projekte na národnej a medzinárodnej úrovni.

Závazok: Q4C vychádza z Dohovoru o právach detí

Zodpovednosť a udržateľnosť: Q4C sa vzťahuje na tri organizácie, tvorcov projektu. Jeho udržateľnosť garantuje európska sieť tvorená tromi organizáciami, ktorá zabezpečí podporu noriem a rozvíjajúce sa partnerstvá majúce za cieľ podporiť zlepšenie danej situácie a podporu šancí pre deti žijúce mimo vlastnej rodiny.

Základný koncept

Princípy

Základ Štandardov Q4C tvoria informácie získané zo skutočných príbehov ľudí, ktorí sami zažili náhradnú starostlivosť (tzv. rozprávači). Na základe analýz týchto skutočných príbehov Q4C identifikovala určitý počet spoločných výpovedí, obsiahnutých v týchto príbehoch. Tieto boli v rámci projektu zaradené do nasledovných oblastí:

Komunikácia a účasť

Rozprávači skutočných príbehov upozornili na dôležitosť primeranej a otvorenej komunikácie v procese náhradnej starostlivosti a podčiarkli význam existencie poslucháča, ktorý vypočul pozorne ich príbeh.

Intervencia zo strany orgánov sociálno-právnej ochrany

Rozprávači skutočných príbehov často menovali dôležitosť rýchlych a správnych individuálnych riešení v prospech dieťaťa vrátane spoločného umiestňovania súrodencov, zainteresovanie pôvodnej rodiny a proces monitorovania náhradnej starostlivosti.

Náhradná starostlivosť

Spoločné témy týkajúce sa náhradnej starostlivosti: hladký prechod z jednej formy starostlivosti na druhú, kontakt medzi deťmi, biologickou rodinou a príslušníkmi širšej rodiny a osoby poverené starostlivosťou o dieťa.

Štruktúra, pravidlá, rituály, vymedzovanie hraníc, rozpoznanie a uznanie hraníc - tieto otázky spomínali často mladí dospelí ako dôležité v každodennom živote v náhradnej starostlivosti.

Zdôraznený bol tiež význam stabilného vzťahu a náklonnosti medzi dieťaťom a osobou poverenou starostlivosťou o dieťa, emočná väzba a podpora potenciálu dieťaťa prostredníctvom osôb poverených starostlivosťou o dieťa/mládež.

Starostlivosť pri odchode z náhradnej starostlivosti

Na základe výpovedí rozprávačov skutočných príbehov sú hlavné aspekty, ktoré musí osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa/ mladého dospelého zohľadniť pri ich príprave na odchod z náhradnej starostlivosti: Podpora dieťaťa/mladého dospelého v jeho vlastných rozhodnutiach a vytváraní si vlastného sociálneho života, jeho príprava na samostatný život, podpora a poradenstvo po ukončení náhradnej starostlivosti.

Referenčný rámec

Štandardy Q4C zohľadnili Dohovor o právach dieťaťa: Každý štandard Q4 CH odráža jednu alebo viacero zásad Dohovoru: Nediskriminácia, oddanosť najlepšiemu záujmu dieťaťa, právo na život, prežitie a rozvoj a rešpektovanie názorov dieťaťa.

Tvorba Štandardov a ich implementácia

Rozsah

Štandardy Q4C boli vytvorené za účelom informovania, usmerňovania a zapojenia strán participujúcich na starostlivosti o dieťa žijúce mimo vlastnej rodiny tzn. detí a mládež, ktorí majú žiť alebo žijú v náhradnej starostlivosti, biologické rodiny, ktorých dieťa/deti má/majú žiť alebo žijú v náhradnej starostlivosti, osoby poverené starostlivosťou o dieťa, vedúci pracovníci zariadení, sociálni pracovníci, personál orgánov sociálno-právnej ochrany detí a kurately, profesionáli zaoberajúci sa detstvom a mládežou, mimovládne organizácie pracujúce v tejto oblasti, zástupcovia verejných inštitúcií na všetkých úrovniach, atď.

Cieľové krajiny:

Rakúsko, Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Grécko, Maďarsko, Island, Írsko, Taliansko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Turecko, Veľká Británia.

Výskum

Cieľom výskumu Q4C bolo zozbierať skutočné príbehy dobrej praxe z 32 participujúcich krajín, podrobiť ich analýze a následne vytvoriť na základe týchto informácií kvalitatívne štandardy.

Metódu zbierania údajov pri Q4C tvorilo rozprávanie skutočných príbehov (Storytelling): Táto metóda zabezpečuje priamu účasť interviewovaných osôb na tvorbe základov Štandardov Q4C.

Stavebnými kameňmi boli príbehy dobrej praxe strán, ktoré priamo zažili starostlivosť o deti žijúce mimo vlastnej rodiny.

V rámci prác na Q4C bolo zozbieraných 332 príbehov z 26 krajín, tieto boli následne analyzované. Priemerne bolo zozbieraných 10,5 príbehov na jednu krajinu. Celkovo 49 % príbehov pochádzalo od detí a mladých dospelých, ktorí zažili náhradnú starostlivosť na vlastnej koži (títo predstavovali najdôležitejšiu demografickú skupinu projektu), 11,5 % tvorili príbehy biologických rodičov, 32 % príbehy osôb poverených náhradnou

starostlivosťou o dieťa (pestúnských rodín a rodín z Dediniek SOS, personálu z organizácií zaoberajúcich sa náhradnou starostlivosťou), 7,5 % tvorili iné zdroje (sociálni pracovníci, právnici atď.).

Analýza údajov a výsledky

Hlavnou myšlienkou tohto prístupu bolo vykonať kvalitatívnu analýzu obsahu zisteného čítaním textových informácií (príbehov) s cieľom vytvoriť položky: kategórie, koncepcie, vlastnosti, a ich interrelácie v rámci príbehov.

Skupina odborníkov analyzujúca príbehy zhrnula výsledky do informačnej matice, na základe ktorej vytvorila správu s použitím daných údajov. Správa obsahovala informácie o skúsenostiach, očakávaniach a potrebách interviewovaných osôb. Kategórie vytvorené na základe príbehov sme menovali vyššie (pozri vyššie: Základný koncept).

Tvorba štandardov

Tím projektu Q4C inicioval konzultácie na národnej úrovni v 32 európskych krajinách, v ktorých pôsobí minimálne jedna z troch spomínaných organizácií. Základným výsledkom konzultácií bola nominácia národného koordinátora, ktorý spolu s národnými tímami mali vykonať výskum a vypracovať štandardy na národnej úrovni. Prvou úlohou národných tímov bolo zbierať a analyzovať skutočné príbehy dobrej praxe od osôb priamo dotknutých náhradnou starostlivosťou. Výsledky tejto analýzy tvorili základ pre vypracovanie kvalitatívnych štandardov.

Prvý koncept noriem Q4C bol vypracovaný národnými tímami s podporou projektového tímu. Na tomto projekte ďalej pracovali tri medzinárodné tímy na svojich stretnutiach za účasti mladých ľudí z Q4C. Po kompletizácii konceptu rozprávači príbehov a členovia národných tímov mali možnosť poslať svoju spätnú väzbu projektovému tímu. Ich odporúčania boli zahrnuté do štandardov na poslednom medzinárodnom stretnutí.

Tím pozostávajúci z jedného mladého dospelého a z členov národných tímov a projektového tímu kontroloval, upravoval a finalizoval štandardy.

Implementácia Štandardov Q4C

S cieľom dosiahnuť ciele misie Q4C podľa vzájomne prepojených kľúčových princípov: rovnosť, inklúzia a participácia, boli stanovené nasledovné priority:

- zasadzovať sa za osvojenie kvalitatívnych štandardov starostlivosti o deti žijúce mimo vlastnej rodiny na národnej a európskej úrovni
- podporovať Štandardy Q4C, ich spôsob prístupu a ich filozofiu na národnej, európskej a globálnej úrovni.

Štruktúra a súhrn štandardov Q4C

Štandardy Q4C boli vytvorené s cieľom zabezpečiť a zlepšiť situáciu a šance na rozvoj detí a mládeže žijúcej v náhradnej starostlivosti. Cieľom štandardov je podporiť zainteresované organizácie a jednotlivcov podieľajúcich sa na náhradnej starostlivosti: deti a mládež, biologické rodiny, osoby poverené starostlivosťou o dieťa žijúce mimo

vlastnej rodiny, organizácie participujúce na náhradnej starostlivosti, orgány SPO a SK, ako aj verejné a mimovládne organizácie na národnej a medzinárodnej úrovni.

Štruktúra

Štandardy Q4C tvorí 18 štandardov, ktoré sú zoradené podľa fáz náhradnej starostlivosti ako boli tieto zistené v štádiu výskumu. Každý štandard Q4C pozostáva zo štyroch prvkov (b).

a) Oblasť štandardov

V tomto dokumente je proces starostlivosti o deti žijúce mimo vlastnej rodiny rozčlenený na tri procesy:

Proces rozhodovania a prijatia riešenia:

Tento proces má dve fázy: posúdenie situácie dieťaťa s cieľom dosiahnuť najlepšie možné riešenie a kroky vedúce k integrácii dieťaťa do jeho budúcej životnej situácie.

Proces náhradnej starostlivosti:

Proces náhradnej starostlivosti je čas medzi procesom prijatia riešenia a procesom odchodu z náhradnej starostlivosti: je to aktuálna náhradná starostlivosť a podpora zo strany osoby poverenej starostlivosťou o dieťa.

Proces ukončenia náhradnej starostlivosti:

V tomto procese sa dieťa/mladý dospelý sa stáva samostatným. Vracia sa k svojej pôvodnej rodine alebo je umiestnený inam. Tento proces zahŕňa ďalšiu podporu, ktorú dieťa/mladý dospelý dostáva (v tomto čase) od bývalej osoby poverenej jeho náhradnou starostlivosťou.

b) Prvky štandardov

Názov a popis štandardov.

Štandard musí jasne popisovať požadovanú úroveň kvality. Štandard poskytuje štruktúru a návody pre prácu v rámci náhradnej starostlivosti.

Citáty

Citáty vybrané z rozprávania rozprávačov skutočných príbehov sú opatrené kódmi podľa databázy Q4C.

Zodpovednosti

Súbor úloh, povinností a definované oblasti pre všetkých zainteresovaných pri implementácií jednotlivých štandardov.

Postupy

Požiadavky vzťahujúce sa na implementáciu jednotlivých štandardov .

Udalosti ohrozujúce dieťa

Popisovanie skutočností, ktoré sa nesmú stať pri implementácií jednotlivých štandardov.

Súhrn Štandardov Q4C

Oblasť 1: Proces rozhodovania a prijatia riešenia.

Štandard 1: Dieťa a jeho pôvodná rodina dostane počas procesu rozhodovania podporu.

Dieťa a jeho pôvodná rodina majú právo na intervenciu, ak vyslovia pranie zmeniť svoju životnú situáciu, alebo ak si to ich životná situácia vyžaduje. Najväčšou prioritou je bezpečnosť dieťaťa a jeho najlepší záujem. Za každých okolností je dieťa a jeho pôvodná rodina vypočutá a rešpektovaná.

Štandard 2: Dieťa je podporované zúčastňovať sa na procese rozhodovania.

Všetky dotknuté strany vypočujú a rešpektujú dieťa. Dieťa je primerane informované o svojej situácii, nabádané vyjadriť vlastný názor a zúčastniť sa na procese rozhodovania podľa chápania zodpovedajúceho stupňa jeho vývoja.

Štandard 3: Profesionálny proces rozhodovania zabezpečí najlepšiu možnú starostlivosť o dieťa.

Proces rozhodovania zahŕňa dve otázky: Ktoré riešenie zodpovedá najlepšiemu záujmu dieťaťa?

Ak sa zistí nevyhnutnosť náhradnej starostlivosti, aké je najlepšie možné umiestnenie dieťaťa?

Všetky strany priamo zainteresované na rozvoji dieťaťa spolupracujú a používajú vlastnú expertízu. Obdržia a delia sa o relevantné informácie týkajúce sa procesu rozhodovania. Ak sa jedná o deti so zvláštnymi potrebami sú tieto zohľadnené.

Štandard 4: Súrodenci sú ponechaní v náhradnej starostlivosti spolu.

V procese náhradnej starostlivosti o deti sú súrodenci ponechaní spolu. Súrodenci sú umiestnení oddelene len v prípade, že to slúži ich blahu. V takomto prípade je zabezpečený ich vzájomný kontakt, s výnimkou prípadov ich ak to má na deti negatívny dopad.

Štandard 5: Prechod do náhradnej starostlivosti je starostlivo pripravený a citlivo realizovaný. Potom ako sa dosiahne dohoda o forme náhradnej starostlivosti, budúca organizácia zabezpečujúca náhradnú starostlivosť pripraví prijatie dieťaťa. Dieťa je prijímané do náhradnej starostlivosti postupne a prijímanie mu musí spôsobiť čo najmenej ťažkostí. Hlavným dôvodom na prechod na nové miesto je zabezpečiť najlepší záujem dieťaťa a blaho všetkých dotknutých.

Štandard 6: Realizovanie náhradnej starostlivosti o dieťa sa riadi individuálnym plánom starostlivosti.

Individuálny plán starostlivosti je vytvorený v priebehu procesu rozhodovania a má byť ďalej rozvíjaný a realizovaný v priebehu celého procesu náhradnej starostlivosti. Cieľom plánu je podporiť všestranný rozvoj dieťaťa. Vo všeobecnosti plán starostlivosti o dieťa definuje rozvojový stupeň dieťaťa, stanoví ciele a opatrenia a objasňuje zdroje, potrebné na podporu všestranného rozvoja dieťaťa. Každé relevantné rozhodnutie urobené v procese náhradnej starostlivosti sa riadi týmto plánom.

Oblasť 2: Proces náhradnej starostlivosti

Štandard 7: Umiestnenie dieťaťa rešpektuje jeho potreby, životnú situáciu a pôvodne sociálne prostredie.

Dieťa vyrastá v prostredí, ktoré ho začleňuje, chráni a ktoré sa oňho stará. Tieto kritériá kladené na životné podmienky dieťaťa spĺňa v plnej miere len umiestnenie dieťaťa v starostlivom rodinnom prostredí. V náhradnej starostlivosti je dieťaťu daná šanca vytvoriť si pevný vzťah s osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o dieťa a udržiavať kontakt so svojím sociálnym prostredím.

Štandard 8: Dieťa udržiava kontakt so svojou pôvodnou rodinou. Vzťah dieťaťa k jeho pôvodnej rodine sa podporuje a udržiava, ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

Štandard 9: Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa majú príslušnú kvalifikáciu a primerané pracovné podmienky.

Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa sú, skôr než prevezmú zodpovednosť za starostlivosť o dieťa, starostlivo vyberaní a školení. Ich vzdelávanie je nepretržité a majú profesionálnu podporu s cieľom zabezpečiť všestranný rozvoj dieťaťa.

Štandard 10: Vzťah medzi osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o dieťa a dieťaťom je založený na porozumení a rešpekte.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa sa venuje dieťaťu individuálne a vynakladá úsilie získať si dôveru dieťaťa a pochopiť ho. Komunikácia osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa je vždy otvorená, úprimná a plná rešpektu k dieťaťu.

Štandard 11: Dieťa je podporované aktívne sa zúčastňovať na procesoch, ktoré priamo ovplyvňujú jeho život. Dieťa je považované za experta pre svoj život. Dieťa je informované, vypočuté a brané vážne a jeho otvorenosť je považovaná za silný potenciál. Dieťa je nabádané, aby vyjadrovalo svoje pocity a skúsenosti.

Štandard 12: Náhradná starostlivosť o dieťa sa vykonáva v primeraných životných podmienkach.

Životná úroveň a infraštruktúra v rámci náhradnej starostlivosti uspokojuje potreby dieťaťa čo do komfortu, bezpečia, zdravých životných podmienok a neobmedzeného prístupu ku vzdelaniu a k spoločnosti.

Štandard 13: Deti so zvláštnymi potrebami dostanú primeranú starostlivosť.

Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa sú neustále a špeciálne školení a podporovaní, aby vedeli napĺňať špeciálne potreby detí nachádzajúcich sa v ich starostlivosti.

Štandard 14: Dieťa/mladý dospelý je nepretržite pripravovaný na samostatný život.

Dieťa/mladý dospelý je podporovaný pri formovaní svojej budúcnosti smerom k samostatnosti, spoľahnutiu sa na seba a k plnohodnotnému členstvu v spoločnosti. Dieťa/mladý dospelý má prístup ku vzdelaniu a dostáva možnosť získať zručnosti potrebné pre život a vytvoriť si hodnotový rebríček. Dieťa/mladý dospelý je podporovaný k rozvoju sebareflexie. To mu umožní cítiť sa silným a v bezpečí sa popasovať so životnými ťažkosťami.

Oblasť 3: Proces ukončenia náhradnej starostlivosti

Štandard 15: Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je starostlivo naplánovaný a realizovaný.

Proces ukončenia z náhradnej starostlivosti je dôležitým štádiom starostlivosti o deti /mládež žijúce mimo vlastnej rodiny a musí byť starostlivo naplánovaný a realizovaný. Je založený predovšetkým na individuálnom pláne náhradnej starostlivosti o dieťa/mladého dospelého.

Dieťa/mladý dospelý sa považuje za experta na kvalitu poskytovanej náhradnej starostlivosti. Jeho spätná väzba je základom pre ďalší rozvoj kvality systému starostlivosti a príslušného modelu starostlivosti.

Štandard 16: Komunikácia v rámci procesu ukončenia náhradnej starostlivosti je vedená zmysluplne a primeraným spôsobom.

Všetky strany zahrnuté do procesu ukončenia náhradnej starostlivosti obdržia všetky relevantné informácie v súlade s ich úlohou v tomto procese. Zároveň má dieťa/mladý dospelý a jeho pôvodná rodina právo na súkromie a bezpečnosť.

Všetky informácie sú sprostredkované formou, ktorá je zrozumiteľná a primeraná dieťaťu/mladému dospelému a jeho pôvodnej rodine.

Štandard 17: Dieťa/ mladý dospelý je podporovaný aktívne sa zúčastňovať na procese ukončenia náhradnej starostlivosti.

Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je súčasťou individuálneho plánu náhradnej starostlivosti.

Dieťa/mladý dospelý je podporovaný prejavovať svoje názory a preferencie ohľadne svojej súčasnej situácie a budúceho života. Dieťa/mladý dospelý sa zúčastňuje na plánovaní procesu ukončenia náhradnej starostlivosti a jeho realizácii.

Štandard 18: Následná/nepretržitá podpora a možnosti kontaktu po skončení náhradnej starostlivosti sú zabezpečené. Potom čo dieťa/mladý dospelý odišiel z náhradnej starostlivosti, má možnosť dostať pomoc a podporu. Organizácia vykonávajúca náhradnú starostlivosť sa usiluje pomôcť dieťaťu prijať proces ukončenia náhradnej starostlivosti a predísť tak ďalším jeho ohrozeniam.

Ak mladý človek dovŕšil vek dospelosti, organizácia vykonávajúca náhradnú starostlivosť by mala naďalej pokračovať v ponúkaní pomoci, podpory a možnosti udržiavania kontaktov.

Oblasť 1

Proces rozhodovania a prijatia riešenia

Proces rozhodovania pozostáva z dvoch fáz:

Prvá fáza procesu rozhodovania zahŕňa

A, primárne posúdenie potrieb dieťaťa a jeho rodinnej situácie a

B, rozhodnutie o najlepšom možnom riešení pre dieťa.

Ak je starostlivosť o dieťa mimo vlastnej rodiny voľbou zodpovedajúcou najlepšiemu záujmu dieťaťa, ďalšou fázou procesu rozhodovania je **identifikovanie najlepšieho možného umiestnenia**.

Proces rozhodovania je ukončený keď sa určí miesto umiestnenia (náhradnej starostlivosti) a dôjde k vzájomnej dohode všetkých dotknutých strán o mieste umiestnenia.

Proces prijatia riešenia zahŕňa všetky úkony, týkajúce sa integrácie dieťaťa do jeho budúcej životnej situácie. Všetky strany priamo angažované na vývine dieťaťa obdržia a zdieľajú primerané informácie o procese rozhodovania. Ak má byť prijaté dieťa so špeciálnymi potrebami sú jeho špeciálne požiadavky zohľadnené.

Tento štandard zahŕňa nasledujúce štandardy:

Štandard 1: Dieťa a jeho pôvodná rodina dostane v rámci procesu rozhodovania podporu

Štandard 2: Dieťa je podporované zúčastňovať sa na procese rozhodovania

Štandard 3: Profesionálny proces rozhodovania zabezpečí najlepšiu možnú starostlivosť o dieťa

Štandard 4: Súrodenci sú ponechaní v starostlivosti spolu

Štandard 5: Prechod do náhradnej starostlivosti je dobre pripravený a citlivo realizovaný

Štandard 6: Realizácia náhradnej starostlivosti sa riadi individuálnym plánom starostlivosti

Štandard 1 Dieťa a jeho pôvodná rodina dostane v rámci procesu rozhodovania podporu

Dieťa a jeho pôvodná rodina dostane v rámci procesu rozhodovania podporu. Dieťa a jeho pôvodná rodina majú právo na intervenciu, ak vyslovia prianie zmeniť svoju životnú situáciu alebo ak si to ich životná situácia vyžaduje. Najvyššou prioritou je bezpečnosť dieťaťa a jeho najlepší záujem. Za každých okolností je dieťa a jeho pôvodná rodina vypočutá a rešpektovaná.

"Mala som veľký strach, že stratím svoje deti (...). Ale zrazu som pocítila, že hrám v ich živote ešte stále dôležitú úlohu. Zúčastňovala som sa na všetkom, čo sa s deťmi dialo. Cítila som sa byť súčasťou

(...). Vždy som mala možnosť deťom ukázať svoj záujem o nich najmä preto, že mi bolo umožnené byť pri dôležitých udalostiach detí."

(Biologická matka z Luxemburgu, kód 18.04.01)

"Dievča má štrnásť a nechce sa vrátiť domov. Stretávajú sa s pracovníkmi zo Služieb starostlivosti o dieťa, aby sa porozprávali o situácii. Má špeciálnu požiadavku: žela si novú rodinu. Mapujeme sociálnu sieť dievčaťa, jej známych atď., aby sme získali prehľad. Ukazuje sa, že sú závažné problémy v komunikácii matky a dcéry. Hovorím dievčaťu, že by bolo dobré, keby sa všetci stretli a porozprávali o tom, čo ona považuje za problém vo svojej súčasnej situácii."

(Pracovník Služieb starostlivosti o dieťa z Nórska, kód 22.07.01)

A)Zodpovednosti

Orgány ochrany dieťaťa Určia osobu, ktorá bude zodpovedná za podporu dieťaťa a jeho rodiny počas procesu rozhodovania, a ak je to možné aj počas celého procesu náhradnej starostlivosti .

B)Postupy

1.Osoba zodpovedná za dieťa je vždy k dispozícii

Osoba zodpovedná za podporovanie dieťaťa je k dispozícii počas celého procesu rozhodovania, aby objasnila situáciu dieťaťa a podporovala dieťa a jeho pôvodnú rodinu. Ak je to možné zodpovedná osoba monitoruje a podporuje dieťa v priebehu celého procesu náhradnej starostlivosti.

2.Všetky relevantné strany sú zainteresované citlivým spôsobom

Zodpovedná osoba prejavuje aktívny záujem o rôzne perspektívy situácie dieťaťa a informuje všetky zainteresované osoby, o ich právach. Angažuje všetky relevantné strany, ktoré môžu prispieť k objasneniu situácie dieťaťa a pomôcť pri hľadaní riešenia.

Zodpovedná osoba vypočuje všetky dotknuté strany, jedná s nimi s rovnakým rešpektom a otvorene prezentuje záujmy dieťaťa.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa:

- Dieťa a jeho pôvodná rodina nedostanú žiadnu podporu keď žiadajú alebo žiadali o pomoc.
- Rozprávanie dieťaťa sa nezohľadní alebo sa mu neuverí.
- Je vypočutá len jedna strana.

- S dotknutými stranami sa nezaobchádza rovnocenne a nie sú rovnako rešpektované.
- Informácie o právach dieťaťa nie sú dieťaťu a jeho rodine podávané primeraným spôsobom.

Štandard 2 :Dieťa je podporované zúčastňovať sa na procese rozhodovania.

Všetky dotknuté strany vypočujú a rešpektujú dieťa. Dieťa je primerane informované o jeho situácii, podporované vyjadriť vlastný názor a zúčastniť sa na procese rozhodovania v rovine porozumenia zodpovedajúceho jeho stupňu vývoja .

"Nakontaktovala som sa na Služby starostlivosti o dieťa ... Okamžite odpovedali. V ten deň som si uvedomila, že Službe starostlivosti o dieťa naozaj leží na srdci môj najlepši záujem. Dokonca som sa zúčastnila na rozhodovaní o tom, kam sa dostanem."

(Dievča z Nórska, kód 22.02.03)

"Samotné dievča sa chcelo dostať do starostlivosti. To sa aj stalo na základe jej druhej požiadavky. Najprv žila s matkou, keď však matka ochorela, žila s otcom. Dievča navštevovalo počas víkendov rodinu, ktorá ju podporovala, neskôr druhú rodinu, ktorá ju podporovala a ktorá sa neskôr stala jej pestúnskou rodinou."

(Príbeh dievčaťa z Fínska, kód 8.02.02)

A)Zodpovednosti

Orgány ochrany dieťaťa Podporuje dieťa, aby sa zúčastňovalo na celom procese rozhodovania.

Poskytuje dieťaťu všetky relevantné informácie a zabezpečuje jeho účasť

B)Postupy

1. Dieťa je citlivo informované jemu primeraným spôsobom

Zodpovedná osoba poskytuje dieťaťu všetky relevantné informácie týkajúce sa jeho súčasnej situácie a budúcich možností a zároveň zabezpečuje, že dieťa informácie chápe.

2. Názor dieťaťa sa zisťuje citlivým spôsobom

Dieťa interviewujú pracovníci orgánov ochrany dieťaťa, ktorí sú na to profesionálne vyškolení a to spôsobom primeraným rozumovým a psychickým schopnostiam dieťaťa.

3. Názor dieťaťa je rešpektovaný a starostlivo zvažovaný

Zodpovedná osoba starostlivo zhodnotí situáciu dieťaťa a hľadá spôsoby ako zabezpečiť, že názory dieťaťa sú zohľadnené.

C)Udalosti ohrozujúce dieťa:

- Dieťa nemá dostatočné informácie o svojej situácii alebo dané informácie nechápe.
- Názor dieťaťa sa nezohľadňuje, je ignorovaný.
- Dieťa s rozhodnutím nesúhlasí.

Štandard 3 Profesionálny proces rozhodovania zabezpečí najlepšiu možnú starostlivosť o dieťa.

Proces rozhodovania zahŕňa dve otázky: Ktoré riešenie zodpovedá najlepšiemu záujmu dieťaťa?

Ak sa zistí nevyhnutnosť náhradnej starostlivosti, aké je najlepšie možné umiestnenie dieťaťa?

Všetky strany priamo zainteresované na rozvoji dieťaťa spolupracujú a pri využití ich vlastnej expertízy. Obdržia a delia sa o relevantné informácie týkajúce sa procesu rozhodovania. Ak sa jedná o deti so zvláštnymi potrebami, sú tieto potreby zohľadnené.

"Poradca pestúnskych rodín predstavuje potreby dieťaťa potenciálnym pestúnskym rodinám a v prípade ich súhlasu ústredie vyberá dieťa. Takisto dieťaťu sú potenciálne pestúnske rodiny podrobne predstavené. Ústredie predstaví dieťa a jeho pôvodnú rodinu pestúnskej rodine skôr než je dieťa dané do jej starostlivosti. Nasleduje súhlas všetkých zúčastnených."

(Pracovník orgánov ochrany dieťaťa zo Slovinska, kód 27.08.03)

A)Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Zabezpečuje profesionálny proces rozhodovania.

Zabezpečuje transparentný postup a účasť zainteresovaných strán.

Organizácia náhradnej starostlivosti Poskytuje orgánom ochrany dieťaťa všetky relevantné informácie o forme starostlivosti, ktorú ponúka.

B)Postupy

1.Proces je transparentný za účasti zainteresovaných strán

Zodpovedná osoba zabezpečí, že všetky zainteresované strany, sa na procese zúčastňujú. Zbiera všetky informácie a zdokumentuje ich jasnou formou. Zodpovedná osoba informuje zainteresované strany citlivým spôsobom a zabezpečí, že každá strana chápe dané informácie a má k nim prístup.

2.Spolupráca s externými orgánmi je zabezpečená

Zodpovedná osoba zabezpečuje, že profesionálni pracovníci z rôznych organizácií hodnotia situáciu dieťaťa a poskytujú rady.

3.Informácie o možných dôsledkoch umiestnenia dieťaťa v náhradnej starostlivosti sú známe.

Zodpovedná osoba starostlivo hodnotí možné následky umiestnenia dieťaťa v náhradnej starostlivosti a zabezpečí, že všetky dotknuté strany sú si týchto následkov vedomé.

4.V prípade, že sa pôvodné umiestnenie v náhradnej starostlivosti ukázalo ako nevhodné, zvažuje sa alternatívne umiestnenie.

Zodpovedná osoba zabezpečí, že počas procesu rozhodovania sa v prípade, ak sa prvá možnosť ukáže ako nevhodná, zvažuje alternatívne umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti.

5. Rozhodnutie je založené na relevantných faktoch

Zodpovedná osoba zabezpečí, že zber údajov a informácií bol vykonaný starostlivo a že sa získaná dokumentácia analyzovala. Rozhodnutie v zmysle najlepšieho záujmu dieťaťa je vykonané na základe týchto údajov.

6. Pre dieťa je vybraté najlepšie možné umiestnenie

Orgán ochrany dieťaťa vyberie najlepšie možné umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti, pričom zodpovedne zvažuje etnický, sociálny, náboženský a zdravotný stav a pôvod dieťaťa. Spolu s organizáciou náhradnej starostlivosti zabezpečí, že umiestnenie dieťaťa mu poskytne začleňujúce, podporné, ochranné a starostlivé prostredie.

Potenciálna osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa musí byť k tomu kvalifikovaná a disponovať dostatočnými zdrojmi, akými sú: opakované tréningy, školenia a supervízie, ktoré jej pomôžu zvládnuť starostlivosť o dieťa alebo súrodencov. Zároveň musí byť nepretržite školená a usmerňovaná, aby bola schopná starať sa o dieťa (alebo súrodencov).

7. Organizácie náhradnej starostlivosti vzájomne spolupracujú, ak sa dieťa dostane z jednej formy náhradnej starostlivosti do druhej. Ak sa dieťa dostane z jednej formy náhradnej starostlivosti do druhej, súčasná osoba poverená starostlivosťou o dieťa a organizácia poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa podporí tento proces a poskytne budúcej osobe poverenej starostlivosťou o dieťa všetky potrebné informácie, týkajúce sa dieťaťa.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Rozhodnutie nebolo urobené v najlepšom záujme dieťaťa.
- Umiestnenie v náhradnej starostlivosti nezohľadňuje potreby dieťaťa, jeho životnú situáciu a/alebo jeho pôvodné sociálne prostredie.
- Neexistuje náhradná možnosť umiestniť dieťa do inej náhradnej starostlivosti, v prípade zjavnej nevhodnosti pôvodného umiestnenia.
- Rozhodnutie nebolo vykonané na základe všetkých faktov.
- Neexistuje dokumentácia k procesu rozhodovania.
- V informáciách nie je transparentnosť.
- Dieťa, jeho pôvodná rodina alebo iné relevantné strany sa na procese nezúčastnili alebo mu nerozumeli.
- Rozhodnutie je pre dieťa a jeho pôvodnú rodinu náhle a neočakávané..
- Neexistuje spolupráca s externými profesionálmi.

Štandard 4 Súrodenci sú ponechaní v starostlivosti spolu

V procese náhradnej starostlivosti sú súrodenci ponechaní spolu. Súrodenci sú umiestnení oddelene len v prípade, že to je ich prospech. V takomto prípade je zabezpečený ich vzájomný kontakt, s výnimkou prípadov, ak to á na nich negatívny dopad.

"Chlapec bol prijatý do Dedinky SOS spolu s jeho dvomi bratmi a dvomi sestrami. Súrodencom bolo umožnené zostať spolu v jednom dome v novej rodine s SOS mamičkou a ďalšími dvoma deťmi. Chlapec vyrastal v tej istej Dedinke SOS a zostal v kontakte so svojím otcom, ktorý súrodencov často navštevoval."

(Príbeh chlapca z Talianska, kód 15.01.01)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Zodpovedajú za vykonanie všetkých krokov nutných na zabezpečenie spoločného umiestnenia súrodencov

Vyberá organizáciu náhradnej starostlivosti, ktorá umožňuje spoločné umiestnenie súrodencov rôzneho veku

Organizuje pravidelne kontakt medzi súrodencami v prípade, že nie sú umiestnení v náhradnej starostlivosti spolu.

Organizácia náhradnej starostlivosti Disponuje štruktúrou, ktorá umožňuje spoločné umiestnenie rôzne starých súrodencov.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Podporuje pravidelný kontakt medzi súrodencami, v prípade, že nie sú umiestnení spolu.

B)Postupy

1.Súrodenci sú umiestnení spolu

Orgány ochrany dieťaťa zabezpečia umiestnenie súrodencov spolu. Želania súrodencov sú akceptované vždy keď je to možné. Poskytuje podporu a praktické usmerňovanie organizáciám náhradnej starostlivosti, ktoré umiestnili súrodencov spolu.

Organizácia náhradnej starostlivosti zabezpečuje štruktúru primeranú starostlivosti o súrodencov.

2.V prípade, že súrodenci nie sú umiestnení spolu, udržiava sa medzi nimi kontakt

Orgány ochrany dieťaťa a organizácia náhradnej starostlivosti poskytujú potrebné zdroje (napr. finančná výpomoc) a podporu na udržiavanie kontaktov súrodencov, ktorí nie sú umiestnení spolu. Budúca osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa dostane informácie o súrodencoch dieťaťa, ktoré nie sú umiestnené spolu s týmto dieťaťom.

C)Udalosti ohrozujúce dieťa:

- Súrodenci sú rozdelení.
- Dôvody rozdelenia súrodencov nie sú opodstatnené a ani nie sú v najlepšom záujme detí.

- Organizácia náhradnej starostlivosti nemá primeranú štruktúru pre starostlivosť o súrodencov.
- Rozdelení súrodenci majú len zriedkavý alebo žiadny kontakt.
- Osoby poverené náhradnou starostlivosťou nedostali informácie o súrodencoch dieťaťa.

Štandard 5 Prechod do náhradnej starostlivosti je dobre pripravený a citlivo realizovaný

Potom ako sa dosiahne dohoda o forme náhradnej starostlivosti, budúca organizácia náhradnej starostlivosti citlivo a zodpovedne pripraví prijatie dieťaťa. Dieťa je prijímané postupne a prijímanie musí spôsobiť dieťaťu čo najmenej ťažkostí. Prechod na nové miesto je organizovaný ako proces, ktorého hlavným účelom je zabezpečiť najlepší záujem dieťaťa a prospech všetkých dotknutých strán.

"Budúci pestúnski - rodičia sa začali stretávať s deťmi, ale proces prechodu nebol urýchlený (...). Stretávali sa na jednu alebo dve hodiny, potom zintenzívnili svoje kontakty. Matka si spomína, že manžel (...) chodil pre deti do domova a odprevádzal ich do školy. Po škole zostávala s nimi ona a pomáhala im s domácimi úlohami a potom ich brávala späť do domova (...). Počas tohto procesu predstavili deti aj širšej rodine. Tento proces trval šesť mesiacov až kým sa deti celkom nepresťahovali do bydliska pestúnov. Všetci sa cítili byť pre tento krok pripravení."

(Osoba poverená starostlivosťou o dieťa z Malty, kód 10.06.01)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Zabezpečuje profesionálnu prípravu a realizáciu procesu prijímania dieťaťa do náhradnej starostlivosti na profesionálnej úrovni v spolupráci s organizáciou náhradnej starostlivosti a osobou poverenou starostlivosťou o dieťa.

Organizácia náhradnej starostlivosti Zabezpečuje, že osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa disponuje primeranými zdrojmi a podporuje ju v starostlivosťi o dieťa.

Osoba poverená starostlivosťou o dieťa Pripravuje vhodné privítanie dieťaťa a zabezpečuje realizáciu procesu prijímania dieťaťa na profesionálnej úrovni.

B) Postupy

1. Proces prijímania dieťaťa do náhradnej starostlivosti je dôkladne pripravený a zrealizovaný na profesionálnej úrovni

Proces prijímania je pripravený a realizovaný v úzkej spolupráci so všetkými relevantnými stranami. Pre proces prijímania dieťaťa je k dispozícii dostatok času a zdrojov.

Zodpovedná osoba z orgánov ochrany dieťaťa zabezpečí prediskutovanie manažmentu procesu prijímania dieťaťa so všetkými dotknutými stranami a zabezpečí, že manažment prechodu dieťaťa do náhradnej starostlivosti je realistický, citlivý a záväzný pre všetky strany.

Schopnosť organizácie náhradnej starostlivosti a osoby poverenej starostlivosťou o dieťa poskytovať potrebnú starostlivosť je prehodnocovaná. Skúma sa predovšetkým, či je osoba poverená starostlivosťou o dieťa v dostatočnej miere kvalifikovaná, nepretržite školená a supervidovaná a či má k dispozícii potrebné zdroje.

2. Pôvodná rodina je v plnej miere zapojená do procesu prijímania

Orgán ochrany dieťaťa a budúca organizácia náhradnej starostlivosti zabezpečia, že dieťa a jeho pôvodná rodina sú zapojení do tohto procesu, dostávajú poradenstvo a podporu v procese prijímania.

3. Dieťa sa zoznamuje so svojim budúcim domovom

Zodpovedná osoba z Orgánu ochrany dieťaťa zabezpečí, že je dieťaťu daná možnosť zoznámiť sa so svojim budúcim domovom a osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o dieťa.

4. Umiestnenie musí spôsobiť čo najmenej ťažkostí

Zodpovedná osoba z Orgánu ochrany dieťaťa zabezpečí, že umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti spôsobuje čo najmenej ťažkostí dieťaťu a jeho pôvodnej rodine.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Proces prijímania nie je profesionálne pripravený alebo zrealizovaný.
- Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa nie je pripravená prevziať a vykonávať náhradnú starostlivosť o dieťa.
- Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa nemá k dispozícii dostatočné zdroje.
- Osoba poverená starostlivosťou o dieťa nespolupracuje s Orgánom ochrany dieťaťa.
- Dieťa a jeho pôvodná rodina má málo alebo nemá žiadne informácie o novom domove / náhradnej starostlivosti dieťaťa.
- Proces prijímania dieťaťa do náhradnej starostlivosti nie je realistický, citlivý alebo dostatočne záväzný.
- Do procesu prijímania nie sú zahrnuté relevantné strany.
- Pred prijatím dieťaťa osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o dieťa neexistuje kontakt medzi dieťaťom a budúcou osobou poverenou starostlivosťou o dieťa.
- Nerealizovalo sa privítanie dieťaťa do náhradnej starostlivosti.
- Dieťa cíti, že jeho prijatie do náhradnej starostlivosti spôsobuje značné ťažkosti jeho rodine a/alebo jeho sociálnemu prostrediu.

Štandard 6 Realizácia náhradnej starostlivosti o dieťa sa riadi individuálnym plánom starostlivosti

Individuálny plán starostlivosti je vytvorený v priebehu procesu rozhodovania a má byť ďalej rozvíjaný a realizovaný v priebehu celého procesu náhradnej starostlivosti. Cieľom plánu je podporiť všestranný rozvoj dieťaťa.

Vo všeobecnosti plán starostlivosti o dieťa definuje rozvojový stupeň dieťaťa, stanoví ciele a opatrenia a objasňuje zdroje, potrebné na podporu všestranného rozvoja dieťaťa. Každé relevantné rozhodnutie urobené v procese náhradnej starostlivosti o dieťa sa riadi týmto plánom.

„Tím z inštitúcie (...) a sociálny pracovník (...) zorganizovali sériu stretnutí s personálom, dieťaťom a bratom s cieľom lepšieho zoznámenia sa so situáciou. Zistili potreby chlapca a vypracovali akčný plán založený na využití možných zdrojov a hraníc profesionálnych zásahov.“

(Príbeh chlapca z Bulharska, kód 3.01.03)

A) Zodpovednosti

Orgány ochrany dieťaťa Zodpovedá za multidisciplinárne posúdenie potenciálu dieťaťa a vytvorenie individuálneho plánu starostlivosti, ktorý riadi jeho všestranný rozvoj.

Organizácia náhradnej starostlivosti Zabezpečí, že realizácia náhradnej starostlivosti o dieťa je založená na individuálnom pláne starostlivosti.

Zabezpečí, že sa poskytovaná náhradná starostlivosť riadi podľa plánu starostlivosti.

Podporuje osobu poverenú náhradnou starostlivosťou o dieťa pri rozvíjaní individuálneho plánu starostlivosti.

Osoba poverená starostlivosťou o dieťa Zodpovedá za realizáciu a ďalší rozvoj individuálneho plánu starostlivosti.

B) Postupy

1. Vytvorí sa individuálny plán starostlivosti

Orgány ochrany dieťaťa vytvorí v spolupráci s multidisciplinárnym tímom individuálny plán náhradnej starostlivosti, pričom zohľadňuje zdroje a potenciál dieťaťa.

2. Dieťa sa zúčastňuje na rozvoji individuálneho plánu starostlivosti

Účasť dieťaťa na tvorbe a ďalšom rozvoji individuálneho plánu starostlivosti oň je zabezpečená.

Úroveň účasti dieťaťa závisí od úrovne jeho chápania.

3. Individuálny plán starostlivosti o dieťa sa periodicky vyhodnocuje

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa je zodpovedná za realizáciu plánu starostlivosti do života a jeho ďalšie rozvíjanie. Plán individuálnej starostlivosti sa periodicky aktualizuje za pomoci konzultácií všetkých zúčastnených strán.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Neexistujú dokumenty posudzujúce situáciu dieťaťa a jeho potenciál a neexistuje individuálny plán starostlivosti o dieťa.
- Plán individuálnej starostlivosti o dieťa nerešpektuje individuálne potreby dieťaťa.
- Do vypracovania individuálneho plánu starostlivosti o dieťa neboli zainteresované všetky relevantné strany.
- Zúčastnené strany nesúhlasia s individuálnym plánom starostlivosti o dieťa.
- Plán nie je pravidelne aktualizovaný.

Oblasť 2

Proces náhradnej starostlivosti

Dieťa vyrastá v prostredí, ktoré ho začleňuje, chráni a ktoré sa oňho stará. Tieto kritériá kladené na životné podmienky dieťaťa spĺňa umožnenie dieťaťu vyrastať v pestúnskej rodine. V mieste nového umiestnenia je dieťaťu daná šanca vytvoriť si pevný vzťah s osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o dieťa a udržiavať kontakt so svojím sociálnym prostredím.

Táto oblasť zahŕňa nasledujúce štandardy:

Štandard 7: Umiestnenie dieťaťa zodpovedá jeho potrebám, životnej situácii a pôvodnému sociálnemu prostrediu

Štandard 8: Dieťa udržiava kontakt so svojou pôvodnou rodinou.

Štandard 9: Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa majú príslušnú kvalifikáciu a primerané pracovné podmienky.

Štandard 10: Vzťah medzi osobou poverenou starostlivosťou o dieťa a dieťaťom je založený na porozumení a rešpekte.

Štandard 11: Dieťa je podporované aktívne sa zúčastňovať na procesoch, ktoré priamo ovplyvňujú jeho život.

Štandard 12: Náhradná starostlivosť o dieťa sa vykonáva v primeraných životných podmienkach.

Štandard 13: Deti so špeciálnymi potrebami dostanú primeranú starostlivosť.

Štandard 14: Dieťa/mladý dospelý je sústavne pripravovaný na samostatný život.

Štandard 7 Umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti rešpektuje jeho potreby, životnú situáciu a pôvodné sociálne prostredie.

Dieťa vyrastá v prostredí, ktoré ho začleňuje, chráni a ktoré sa oňho stará. Tieto kritériá kladené na životné podmienky dieťaťa spĺňa umožnenie dieťaťu vyrastať v pestúnskej rodine. V mieste nového umiestnenia je dieťaťu daná šanca vytvoriť si pevný vzťah s osobou poverenou starostlivosťou o dieťa a udržiavať kontakt so svojím sociálnym prostredím.

"Moji pestúnski rodičia sa riadili tým, čo bolo pre mňa dobré a užitočné. Je pre mňa dôležité, že ma akceptovali takú aká som a rešpektujú moje názory, náboženstvo a súkromie a že môžem hovoriť svojou materčinou."

(Dievča zo Slovinska, kód 27.02.01)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Iniciuje, hľadá a organizuje najlepšie možné umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti v súlade s jeho potrebami, životnou situáciou a pôvodným sociálnym prostredím.

Organizácia náhradnej starostlivosti Poskytuje modely náhradnej starostlivosti, ktoré spĺňajú potreby dieťaťa a požiadavky orgánu ochrany dieťaťa.

Posudzuje v spolupráci s orgánom ochrany dieťaťa, či poskytnuté umiestnenie v náhradnej starostlivosti zodpovedá potrebám dieťaťa, jeho životnej situácii a pôvodnému sociálnemu prostrediu.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Zabezpečí, že nový domov zodpovedá potrebám dieťaťa, jeho životnej situácii a pôvodnému sociálnemu prostrediu.

V tomto procese spolupracuje s dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou.

B) Postupy

1. Dieťa a jeho pôvodná rodina sú informovaní o možnostiach pestúnskej/rodinnej starostlivosti o dieťa

Ak existujú vhodné možnosti náhradnej starostlivosti o dieťa v pestúnskej rodine sú o tom dieťa a jeho rodina informovaní.

Orgán ochrany dieťaťa nabáda organizácie náhradnej starostlivosti, aby poskytovali starostlivosť o dieťa v pestúnskej rodine. V prípade, že je dieťa umiestnené v zariadení, organizácia starostlivosti musí nájsť spôsob, ako kombinovať túto starostlivosť o dieťa s rodinnou starostlivosťou.

2. Najlepšie možné umiestnenie pre dieťa

Orgán ochrany dieťaťa a organizácia náhradnej starostlivosti zabezpečia, že budúce umiestnenie dieťaťa poskytuje začleňujúce, podporné, ochranné a starostlivé prostredie.

3. Umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti zodpovedá potrebám dieťaťa, jeho životnej situácii a pôvodnému sociálnemu prostrediu

Organizácia náhradnej starostlivosti vyvinie zodpovedné úsilie na zabezpečenie umiestnenia dieťaťa, ktoré zodpovedá jeho potrebám, životnej situácii a pôvodnému sociálnemu prostrediu.

Zohľadňuje sa tiež fyzická vzdialenosť pôvodnej komunity dieťaťa a miesto jeho nového umiestnenia v náhradnej starostlivosti.

4. Nové umiestnenie podporuje v dieťati zmysel pre súdržnosť a spolupatričnosť

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa poskytuje dieťaťu dostatok osobného priestoru a vytvára prostredie, v ktorom dieťa môže rozvinúť svoj zmysel pre súdržnosť a spolupatričnosť.

5. Kvalita náhradnej starostlivosti o dieťa sa pravidelne monitoruje

Orgán ochrany dieťaťa a organizácia náhradnej starostlivosti pravidelne hodnotia kvalitu poskytovanej starostlivosti.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Dieťa nedostalo šancu na starostlivosť v pestúnskej rodine.
- Medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou a/alebo jeho pôvodným sociálnym prostredím neexistuje kontakt.
- Fyzická vzdialenosť medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou a/alebo pôvodným sociálnym prostredím bráni dieťaťu vo vzájomných kontaktoch.
- Dieťaťu nie je umožnené hovoriť jeho jazykom, praktizovať vlastné náboženstvo a kultúrne zvyky.
- Manažment náhradnej starostlivosti nie je realistický, citlivý a/alebo záväzný.
- Dieťa cíti, že starostlivosť oňho nie je začleňujúca, podporná, ochranná a starostlivá.
- Dieťa cíti, že sa nemôže spoľahnúť na stabilný a blízky vzťah s osobou poverenou starostlivosťou o dieťa.
- Dieťa nemá súkromie.
- Osoba poverená starostlivosťou o dieťa je neustále menená.
- Osoba poverená starostlivosťou o dieťa nie je dostatočne citlivá.

Štandard 8 Dieťa udržiava kontakt so svojou pôvodnou rodinou.

Vzťah dieťaťa k jeho pôvodnej rodine sa podporuje a udržiava, ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

"Sociálny pracovník veľmi podporoval kontakt, (...)Pestúnka okrem toho, že sa stará o dieťa a doprevádza ho k jeho biologickej matke tiež využíva možnosť v rámci týchto kontaktných hodín naučiť matku niektorým zručnostiam, týkajúcim sa starostlivosti o dieťa. Pozitívny vzťah medzi nimi je pre dieťa veľmi dôležitý. Pre dieťa bolo obrovskou pomocou vedomie, že pestúnka a matka si dobre rozumejú."

(Sociálny pracovník z Malty, kód 19.08.04)

"...Treba podporovať spojenie a vzťah dieťaťa a jeho biologických rodičov a (...) nechať dieťa rozhodnúť aký druh vzťahu chce mať so svojimi biologickými rodičmi (rodičom)."

(Sociálny pracovník z Estónska, kód 7.08.01)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Zabezpečuje, že dieťa udržiava kontakt so svojou pôvodnou rodinou.

Organizácia náhradnej starostlivosti . Zabezpečuje a podporuje kontakt dieťaťa s pôvodnou rodinou.

Podporuje osobu poverenú starostlivosťou o dieťa.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Podporuje kontakt medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou

Spolupracuje s pôvodnou rodinou dieťaťa.

B) Postupy

1.Orgán ochrany dieťaťa podporuje kontakt medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou

Orgán ochrany dieťaťa nabáda, podporuje a monitoruje kontakt medzi dieťaťom, osobou poverenou starostlivosťou o dieťa a pôvodnou rodinou. Takisto podporuje spoluprácu týchto troch strán.

Orgán ochrany dieťaťa poskytuje konzultácie dieťaťu, jeho pôvodnej rodine a osobe poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa.

2. Organizácia náhradnej starostlivosti a osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa podporujú kontakt medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou.

Organizácia náhradnej starostlivosti školí a podporuje osobu poverenú náhradnou starostlivosťou o dieťa k zručnostiam potrebným pre spoluprácu.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa pomáha dieťaťu, aby si osvojilo svoj životný príbeh a podporuje ho v udržiavaní kontaktov s jeho pôvodnou rodinou a jeho pôvodným sociálnym, náboženským a kultúrnym zázemím.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa pravidelne informuje pôvodnú rodinu dieťaťa o jeho vývoji .

3. Pôvodná rodina dieťaťa sa zúčastňuje na živote dieťaťa

Organizácia náhradnej starostlivosti a pôvodná rodina jasne definujú roly (zodpovednosti) , práva a úlohy, ktoré majú voči rozvoju dieťaťa v súlade s národnou legislatívou.

Organizácia náhradnej starostlivosti podporuje pôvodnú rodinu v pochopení situácie dieťaťa a nabáda ju dieťaťu pomôcť.

4. Frekvencia a kvalita kontaktov sa pravidelne vyhodnocujú

Frekvencia a kvalita kontaktov medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou sa musia pravidelne vyhodnocovať. Kontakty dieťaťa s jeho pôvodnou rodinou sa realizujú v súlade s individuálnym plánom starostlivosti o dieťa a/alebo akýmikoľvek dohodami uzatvorenými v tejto súvislosti.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou neexistujú žiadne kontakty napriek tomu, že by tieto boli v najlepšom záujme dieťaťa.
- Medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou sú kontakty i keď to nie je v najlepšom záujme dieťaťa.
- Pôvodná rodina dieťaťa sa správa v protiklade k najlepšiemu záujmu dieťaťa.
- Kontakt medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou nie sú dostatočne dobre a citlivo zabezpečené.
- Dôvody pre nepodporovanie kontaktov medzi dieťaťom a jeho pôvodnou rodinou nie sú zdôvodnené.

Štandard 9 Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa majú príslušnú kvalifikáciu a primerané pracovné podmienky

Osoby poverené starostlivosťou o dieťa sú, skôr než prevezmú zodpovednosť za náhradnú starostlivosť o dieťa, starostlivo vyberaní a školení. Ich vzdelávanie je nepretržité a majú profesionálnu podporu s cieľom zabezpečiť všestranný rozvoj dieťaťa.

"Školenie pestúnov bolo skvelé. Manžel a ja sme si brali deti do pestúnskej starostlivosti už aj predtým, ale teraz sme zistili ako málo toho vieme. (...) Teraz už pevne verím, že by nemalo byť nikomu umožnené vziať si dieťa do pestúnskej starostlivosti pokiaľ tento neabsolvuje pestúnske školenie."

(Osoba poverená starostlivosťou o dieťa s Islandu, kód 13.06.01)

A) Úlohy

Orgán ochrany dieťaťa Definuje kvalifikačný profil osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa

Zabezpečuje, že osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa spĺňajú prinajmenšom požiadavky kvalifikačného profilu.

Organizácia náhradnej starostlivosti . Zabezpečuje, že osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa spĺňajú prinajmenšom požiadavky kvalifikačného profilu ako ho definuje orgán ochrany dieťaťa.

Zabezpečuje nepretržité školenie a podporu osôb poverených náhradnou starostlivosťou o deti.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Sa zúčastňuje na nepretržitom profesionálnom školení.

B) Zásady

1. Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o deti sú vybraní a školení v súlade s uznaným kvalifikačným profilom.

Orgán ochrany dieťaťa zabezpečuje, že dieťa je umiestnené v organizácii náhradnej starostlivosti, ktorá profesionálne školí a podporuje osobu poverenú starostlivosťou o dieťa v súlade s kvalifikačným profilom.

Kvalifikačný profil osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa musí znamenať schopnosť osoby vykonávať svoje činy na základe princípov Dohovoru o právach detí, požiadaviek na ochranu dieťaťa (vedenie) a vedomostiach o rozvoji dieťaťa. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa je školená v primeranom používaní jazyka, ktorý má byť adekvátny spôsobu myslenia dieťaťa/mladého dospelého. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa si vybuduje pevný vzťah s dieťaťom/mladým dospelým, má dobré schopnosti načúvať a chápať dieťa/mladého dospelého, je empatický a trpezlivý.

Organizácia náhradnej starostlivosti zabezpečuje starostlivé hodnotenie, výber, školenie, podporu a monitorovanie osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa.

2. Osoby poverené náhradnou starostlivosťou majú prístup k profesionálnemu školeniu a pomoci

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa je profesionálne školená a dostáva profesionálnu pomoc podľa svojich potrieb a požiadaviek. Vo všeobecnosti organizácia náhradnej starostlivosti dáva osobe poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa možnosť zdieľať svoje skúsenosti a prax, zúčastňovať sa na dôležitých schôdkach a konferenciách ako aj možnosť školenia, konzultácií a monitorovania.

3. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa má primerané pracovné podmienky

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa je podporovaná tým, že má primerané pracovné podmienky. Žije v mieste, ktoré poskytuje primeranú infraštruktúru. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa sa môže spoľahnúť na finančné a ľudské zdroje, ktoré sú potrebné, aby primerane plnila požiadavky, vyplývajúce z jej úloh.

4. Podpora budovania výmenných sietí

Orgán ochrany dieťaťa a organizácia náhradnej starostlivosti podporuje budovanie formálnych a neformálnych sietí, ktoré by umožňovali osobám povereným náhradnou starostlivosťou o dieťa odovzdávať si navzájom skúsenosti a dobrú prax.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Minimálne požiadavky na kvalifikačný profil osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa nie sú definované.
- Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa nie sú starostlivo hodnotení a vyberaní.
- Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa nemajú prístup k primeranému profesionálnemu školeniu a/alebo pomoci.
- Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa odmietajú profesionálne školenie a/alebo pomoc.
- Školenie alebo pomoc nemajú podporu.

Štandard 10 Vzťah osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa a dieťaťa je založený na porozumení a rešpekte

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa venuje dieťaťu individuálnu pozornosť, usiluje sa získať si dôveru dieťaťa a porozumieť mu.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa komunikuje s dieťaťom vždy otvorene, s úctou a rešpektom.

„Pestúni sa oňho starali prirodzeným spôsobom. Boli trpezliví a nevzdávali to. Boli otvorení a hovorili o veciach dobrým spôsobom. Hovorili o všetkom, aj o ťažkostiach. Ukazovali mu aj že ho majú radi.“

(Príbeh chlapca zo Švédska, kód 29.01.01)

„Som svojim pestúnom veľmi vďačná. Prijali ma do svojej rodiny, keď som mala 14. Naučili ma, čo znamená rodina: vzájomnú lásku, súdržnosť a rešpekt. Naučili ma variť. Naučili ma, že sa nemám báť vyjadrovať svoje pocity a hovoriť o veciach, ktoré ma trápia. Jednoducho ma milovali a ja som sa to od nich naučil. Nebola som zvyknutá na nežnosť a zo začiatku som z toho bola v rozpakoch. Bola som veľmi hanblivá. Veľmi som si cenila, že moja pestúnka ma nikdy nebila. Už i to znamenalo pre mňa veľa. Teror ,ktorý som prežila v detstve, bol ako čierny tieň, ktorý ma prenasledoval dlhý čas.“

(Dievča z Litvy, kód 16.02.01)

A) Zodpovednosti

Orgány ochrany dieťaťa Poskytuje organizácii náhradnej starostlivosti a osobe poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa všetky informácie o histórii dieťaťa.

Posilňuje spoluprácu medzi pôvodnou rodinou a osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o dieťa.

Organizácia náhradnej starostlivosti Podporuje osobu poverenú náhradnou starostlivosťou o dieťa pri budovaní a udržiavaní pevného vzťahu k dieťaťu.

Zabezpečuje rozvoj potrebných zručností osoby poverenej náhradnou starostlivosťou v oblasti budovania a udržiavania dobrého vzťahu s dieťaťom

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Ponúka dieťaťu príležitosti na to, aby si k nej dieťa mohlo vybudovať dôveru.

B) Postupy

1. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa dostáva informácie, je školená a je jej poskytovaná pomoc.

Orgán ochrany dieťaťa poskytuje informácie organizácii náhradnej starostlivosti a osobe poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa o histórii dieťaťa a jeho situácií a umožňuje im tak pristupovať k dieťaťu adekvátnym spôsobom.

Organizácia náhradnej starostlivosti školí, trénuje a podporuje osobu poverenú náhradnou starostlivosťou o dieťa v oblasti budovania a udržiavania pevného vzťahu s dieťaťom.

2. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou dáva dieťaťu príležitosť vybudovať si k nemu pevný vzťah.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa buduje podporný rámec, ktorého základom je pochopenie a rešpekt, ktorý umožňuje vytvorenie blízkeho, úprimného, dôverného a pevného vzťahu.

3. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa pristupuje ku každému dieťaťu individuálne.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa vždy zohľadňuje históriu a situáciu dieťaťa, jeho individuálne potreby, schopnosti a vývojový stupeň chápania.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Vzťah medzi osobou poverenou náhradnou starostlivosťou a dieťaťom je poznačený nedostatkom rešpektu alebo porozumenia.
- Informácie o dieťati sú nedostatočné.
- Dieťa si vytvára odstup od osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa.
- Dochádza k častej výmene osôb poverených náhradnou starostlivosťou o dieťa.

Štandard 11 Dieťa je podporované aktívne sa zúčastňovať na procesoch, ktoré priamo ovplyvňujú jeho život

Dieťa je považované za experta pre svoj život. Dieťa je informované, vypočuté a brané vážne a jeho otvorenosť je považovaná za silný potenciál. Dieťa je nabádané, aby vyjadrovalo svoje pocity a skúsenosti.

„Podpora, ktorú som dostávala od mnohých osôb poverených starostlivosťou o dieťa bola pre mňa podstatná (...) Je dôležité, aby ti osoba poverená starostlivosťou o dieťa hovorila, že si dôležitá, že sa v živote môžeš stať „niekým“ (...) Myslím, že vychovávateľa boli tí, ktorí ma najviac podporovali. (...) Podporovali ma vždy (pri výbere univerzitného štúdia sociálnej výchovy). Nikdy neprotirečili.“

(Dievča zo Španielska, kód 28.02.01)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Monitoruje účasť dieťaťa na všetkých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú jeho života.

Organizácia náhradnej starostlivosti Zabezpečuje, že účasť dieťaťa tvorí neoddeliteľnú súčasť procesu náhradnej starostlivosti.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Nabáda dieťa rozhodovať sa v situáciách, ktoré sa priamo týkajú jeho života.

Aktívne podporuje účasť dieťaťa.

B) Postupy

1. Organizácia náhradnej starostlivosti podporuje účasť dieťaťa

Organizácia náhradnej starostlivosti:

- poskytuje zdroje na podporu účasti dieťaťa,
- vyvíja a uplatňuje rôzne nástroje na zabezpečenie aktívnej účasti dieťaťa,
- podporuje prístup aktívnej účasti tým, že zaangažuje zamestnancov,
- zabezpečuje, že všetky dotknuté strany v starostlivosti o dieťa absolvovali profesionálne školenia, tréningy v oblasti podpory aktívnej účasti dieťaťa.

2. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa podporuje aktívnu účasť dieťaťa

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa:

- informuje dieťa o jeho právach a všetkých otázkach dôležitých pre jeho život,
- načúva dieťaťu, nabáda ho rozhodovať a podporuje ho v rozhodnutiach týkajúcich sa jeho života.

3. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa verí v dieťa a podporuje rozvoj plného potenciálu dieťaťa

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa:

- identifikuje potenciál dieťaťa a nabáda dieťa na jeho využívanie a rozvoj,
- rešpektuje osobnosť dieťaťa, berie do úvahy jeho názory a podporuje jeho snahu o samostatný život,
- demonštruje dôležitosť dieťaťa tým, že dáva najavo záujem o jeho potreby.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Nástroje na podporu účasti dieťaťa na rozhodovaní neboli vytvorené a/alebo uplatnené.
- Dieťa sa nezúčastňuje na rozhodnutiach, týkajúcich sa jeho života.
- Dieťa cíti, že jeho potenciál nie je rozpoznávaný ani podporovaný.
- Dieťa nemá pocit, že mu je načúvané a necíti sa byť pochopené.
- Dieťa nemá pocit, že je v dostatočnej miere informované o svojich právach a otázkach dôležitých pre jeho život.

Štandard 12 Náhradná starostlivosť o dieťa sa vykonáva v primeraných životných podmienkach

Životná úroveň a infraštruktúra v rámci organizácie zaoberajúcej sa náhradnou starostlivosťou a osoby starajúcej sa o dieťa uspokojuje potreby dieťaťa čo do komfortu, bezpečia, zdravých životných podmienok a voľného prístupu ku vzdelaniu a k spoločnosti.

"Neviem si presne spomenúť, kedy som sa v mojej pestúnskej rodine cítila po prvýkrát dobre. Možno keď som sa okúpala. Čistota je pre mňa veľmi dôležitá. Viete - ísť spať o 19,30 možno zabalená v uteráku, mať na miske ovocie, jedávať vždy v rovnakom čase - veci majúce svoju štruktúru. Aj maličkosti sú také dôležité."

(Dievča z Írska, kód 13.02.06)

"Aby som zhodnotil vývoj detí, ktoré sa nachádzajú vo všetkých formách verejnej starostlivosti používam dotazníky. Keď vyplňam tieto dotazníky pravidelne uľahčí mi to plánovanie, rozhodovanie, revíziu a monitorovanie rozvoju dieťaťa a starostlivosti oňho. (...) Napríklad (raz) sa stalo, že chlapec v organizácii náhradnej starostlivosti mal diagnózu alergický na mlieko (...). Táto informácia bola pre pestúnov mimoriadne dôležitá."

(Sociálny pracovník z Maďarska, kód 12.08.01)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa . Zaručuje umiestnenie dieťaťa v mieste, ktoré poskytuje primerané životné podmienky a uspokojuje materiálne potreby dieťaťa.

Organizácia náhradnej starostlivosti . Zabezpečuje primeraný komfort, bezpečie, zdravé a stabilné prostredie pre život dieťaťa.

Osoba poverená starostlivosťou o dieťa

. Poskytuje bezpečie, zdravé a stabilné prostredie pre život dieťaťa.

B) Postupy

1. Starostlivosť o dieťa sa vykonáva v primeraných životných podmienkach

Orgány ochrany dieťaťa monitorujú plnenie minimálnych požiadaviek kladených na životné podmienky, v ktorých dieťa žije, sú to: primeraný komfort , bezpečie, zdravé životné podmienky, prístup ku vzdelaniu a spoločnosti. Zabezpečuje umiestnenie dieťaťa v mieste, ktoré spĺňa tieto minimálne požiadavky.

2. Organizácia náhradnej starostlivosti spĺňa minimálne požiadavky

Organizácia náhradnej starostlivosti garantuje kvalitu svojej starostlivosti formou písomného dokladu. Táto kvalita je zabezpečená umiestnením dieťaťa v mieste, ktoré spĺňa stanovené minimálne požiadavky.

Písomný doklad o kvalite starostlivosti v organizácií náhradnej starostlivosti je verejne prístupný dokument.

3. Je zabezpečené blaho dieťaťa a primerané materiálne životné podmienky

Osoba poverená starostlivosťou o dieťa spĺňa povinné minimálne požiadavky, ktoré zabezpečujú primeraný komfort, bezpečie a zdravé životné podmienky ako aj voľný prístup ku vzdelaniu a spoločnosti.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Nie sú zavedené povinné minimálne požiadavky, ktoré by zabezpečovali životné podmienky dieťaťa.
- Umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti nespĺňa povinné minimálne požiadavky.
- Organizácia náhradnej starostlivosti nemá písomný doklad o kvalite svojej starostlivosti a/alebo tento nie je verejne prístupný.

Štandard 13 Deti so špeciálnymi potrebami dostanú primeranú starostlivosť

Osoby poverené náhradnou starostlivosťou o dieťa sú neustále a špeciálne školené a podporované, aby rozumeli špeciálnym potrebám detí nachádzajúcich sa v ich starostlivosti.

"Čo pomohlo bolo vzdelanie, schopnosti a skúsenosti matky pestúny s prácou s deťmi. (...)

Psychológ, ktorý pracoval v detskom domove informoval pestúnov o anamnéze chlapca a o jeho súčasnom stave. (...) Bolo potrebné venovať chlapcovi denne čas naučiť ho základným návykom a zručnosťami, naučiť ho obliekať sa, vysvetliť mu základné pojmy, naučiť ho rozprávať vo vetách, rozpoznať tvary a farby, bolo dokonca potrebné naučiť ho hrať sa."

(Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa z Českej republiky, kód 5.06.05)

"Vďaka spolupráci s jazykovým terapeutom (logopédom) sa opatrovatelia naučili ako pomôcť dieťaťu prekonať problémy v ich vzájomnej komunikácii, ktoré boli spôsobené sluchovou poruchou dieťaťa."

(Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa z Českej republiky, kód 5.06.0)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Zabezpečí, že dieťa so špeciálnymi potrebami je umiestnené pre neho v adekvátnom prostredí.

Organizácia starostlivosti Zabezpečí, že dieťa so špeciálnymi potrebami dostane vhodnú náhradnú starostlivosť.

Zabezpečí, že dieťa so špeciálnymi potrebami dostane liečbu v prípade potreby.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Poskytuje dieťaťu so špeciálnymi potrebami adekvátnu náhradnú starostlivosť.

Zabezpečuje, že dieťa so špeciálnymi potrebami dostane profesionálne ošetrovanie v prípade potreby.

B) Postupy

1. Umiestnenie dieťaťa so špeciálnymi potrebami do náhradnej starostlivosti je, ešte pred prijatím dieťaťa, pripravované starostlivo a postupne.

Orgán ochrany dieťaťa poskytuje organizácii náhradnej starostlivosti a osobe poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa všetky potrebné informácie, aby zvládli starostlivosť o dieťa so špeciálnymi potrebami.

2. Deti so špeciálnymi potrebami dostávajú vhodnú starostlivosť

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa podporuje a nabáda dieťa k všestrannému rozvoju v súlade s jeho individuálnym potenciálom. Posilňuje inklúziu/ začlenenie a participáciu dieťaťa.

3. Osobám povereným náhradnou starostlivosťou o deti so špeciálnymi potrebami je poskytované nadväzujúce špecializované školenie, tréningy a podpora

Orgány ochrany dieťaťa a/alebo organizácia náhradnej starostlivosti zabezpečujú nepretržité školenie a podporu osobe poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa s cieľom poskytnúť jej dostatočnú kvalifikáciu pre prácu s deťmi so špeciálnymi potrebami.

4. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa spolupracuje s odborníkmi

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa sa obracia o podporu a spoluprácu na kompetentné inštitúcie a špecialistov s cieľom zabezpečiť špeciálne potreby dieťaťa.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Neexistujú vhodné formy náhradnej starostlivosti o deti so špeciálnymi potrebami.
- Umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti nezohľadňuje špeciálne potreby dieťaťa.
- Dieťaťu so špeciálnymi potrebami sa nedostáva primeranej starostlivosti.
- Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa nemá k dispozícii primerané informácie, neabsolvovala primerané školenia a/alebo nedostala podporu, potrebnú pre starostlivosť o dieťa so špeciálnymi potrebami.
- Spolupráca medzi osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o dieťa a špecialistami neexistuje, alebo nie je adekvátna.
- Špecialisti zaoberajúci sa dieťaťom nemajú potrebnú kvalifikáciu pre problémy s liečbou detí so špeciálnymi potrebami.

Štandard 14 Dieťa/mladý dospelý je nepretržite pripravovaný na samostatný život

Dieťa/mladý dospelý je podporovaný pri formovaní svojej budúcnosti smerom k samostatnosti, spoľahnúť sa na seba a integrovaní v spoločnosti. Dieťa/mladý dospelý má prístup k vzdelaniu a dostáva možnosť získať zručnosti potrebné pre život a vytvoriť si hodnotový rebríček.

Dieťa/mladý dospelý je podporovaný v rozvíjaní si sebaúcty. To mu umožní cítiť sa silným a bezpečne sa popasovať so životnými ťažkosťami.

"Povinnosťou matky je vychovať deti tak, že vidia sami seba ako ľudské bytosti s vlastnou hodnotou, dôstojnosťou, schopnosťami a silou prežiť bolesť s cieľom žiť svoj život ďalej."

(Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa z Litvy, kód 17.08.02)

"Treba podčiarknuť prítomnosť muža - vychovávateľa a požiadať ho o pomoc (...). Údržbár v organizácii starostlivosti by mal byť akýmsi vychovávateľom a malo by byť možné naučiť sa od neho tesárčinu, tiež by bolo užitočné naučiť sa opraviť auto alebo urobiť drobné opravy v byte. (...) Ak sa vám podarí niekde pracovať v čase keď žijete v domove mládeže (...) nebude vám nič chýbať a (...) tí , čo viac robia, viac získajú, tí čo robia menej získajú menej."

(Chlapec z Estónska, kód 7.01.02)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Monitoruje rozvoj dieťaťa/mladého dospelého vzhľadom na jeho prípravu na samostatný život v súlade s plánom náhradnej starostlivosti dieťaťa.

Zabezpečí, pre dieťa/mladého dospelého prístup k optimálnemu vzdelaniu.

Organizácia náhradnej starostlivosti Poskytuje primerané rámcové podmienky a programy podpory dieťaťa/mladého dospelého v jeho úsilí stať sa samostatným.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa Podporuje dieťa/mladého dospelého v jeho úsilí stať sa samostatným.

B) Postupy

1. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou poskytuje individuálne školenie a podporu

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa zabezpečí, že dieťa/mladý dospelý je podporovaný a trénovaný pri rozvíjaní samostatnosti v súlade s potrebami identifikovanými v pláne starostlivosti. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa sa sústreďuje predovšetkým na nasledujúce body:

- Dieťa/mladý dospelý je nabádaný preberať každodenné zodpovednosti. Podľa jeho úrovne chápania je dieťa/mladý dospelý podporovaný v starostlivosti o seba, v zaobchádzaní s peniazmi, s právnymi nárokmi, poisťným a inými praktickými otázkami.

- Dieťa/mladý dospelý je podporovaný v jeho integrácii do sociálnej siete a pri udržiavaní dôležitých kontaktov s ľuďmi z tejto sociálnej siete.
- Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa zisťuje záujmy dieťaťa/mladého dospelého a plánuje s ním aktivity, ktoré podporujú ďalší rozvoj jeho znalostí a schopností.

2. Príprava na samostatný život je realizovaná ako nepretržitý proces.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa podporovaná organizáciou náhradnej starostlivosti pripravuje dieťa/mladého dospelého na samostatný život. Tento proces je založený na individuálnom pláne starostlivosti.

Plán náhradnej starostlivosti poníma prípravu dieťaťa/mladého na samostatný život ako nepretržitý proces. Zohľadňuje vhodné rámcové podmienky a možnosti a/alebo programy na podporu dieťaťa/mladého dospelého v jeho úsilí stať sa samostatným.

3. Dieťaťu/mladému dospelému sú ponúknuté možnosti sebarozvíjania, resp. programy sebarozvoja.

Organizácia náhradnej starostlivosti a osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa vytvárajú príležitosti a/alebo programy, v rámci ktorých je dieťa/mladistvý trénovaný preberať zodpovednosť, integrovať hodnoty a normy a rozvíjať životné zručnosti.

Dieťa/mladý dospelý sa zúčastňuje rozvíjania, uplatňovania a hodnotenia možností svojho rozvoja a rozvojových programov.

4. Dieťa/mladý dospelý má prístup k najlepšej nožnej úrovni vzdelania

Dieťa/mladý dospelý má prístup a je nabádaný využívať najlepšie možné formy vzdelania, ktoré sú v súlade s jeho potenciálom a jeho záujmami.

Dieťa/mladý dospelý je nabádaný zúčastňovať sa na činnostiach podľa učebného plánu i mimo neho podľa jeho individuálnych záujmov.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Príprava na samostatný život nie je súčasťou plánu náhradnej starostlivosti.
- Nie sú príležitosti na sebarozvoj ani rozvojové programy.
- Dieťa/mladý dospelý je zbavený šance využiť možnosti sebarozvoja a rozvojových programov.
- Dieťa/mladý dospelý cíti, že nie je dobre pripravený a dostatočne podporovaný pre samostatný život.
- Dieťa/mladý dospelý nie je integrovaný do sociálnej siete.
- Dieťa/mladý dospelý nie je nabádaný k vzdelávaniu.
- Dieťa/mladý dospelý netrávi svoj voľný čas produktívne.
- Dieťaťu/mladému dospelému nie je načúvané.

Oblasť 3

Proces ukončenia náhradnej starostlivosti

Pojem "proces ukončenia náhradnej starostlivosti" sa vzťahuje na proces, počas ktorého sa dieťa/mladý dospelý stáva samostatným alebo sa vracia do svojej pôvodnej rodiny alebo prechádza do inej náhradnej starostlivosti. Tento proces sa skladá z rozhodnutia, z procesu samotného odchodu a následnej podpory.

Táto oblasť je obsiahnutá v nasledovných štandardoch:

Štandard 15: Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je starostlivo naplánovaný a realizovaný.

Štandard 16: Komunikácia sa v rámci procesu ukončenia náhradnej starostlivosti vedie zmysluplne a vhodným spôsobom.

Štandard 17: Dieťa je nabádané, aby sa aktívne zúčastňovalo procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.

Štandard 18: Následná/nepretržitá podpora a možnosti kontaktu sú po skončení náhradnej starostlivosti zabezpečené .

Štandard 15 Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je starostlivo naplánovaný a realizovaný

Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je rozhodujúcim štádiom starostlivosti o deti mimo vlastnej rodiny a musí byť starostlivo naplánovaný a realizovaný. Je založený predovšetkým na individuálnom pláne náhradnej starostlivosti o dieťa/mladého dospelého.

Dieťa/mladý dospelý sa považuje za experta na kvalitu svojej starostlivosti. Jeho spätná väzba je základom pre ďalší rozvoj kvality systému náhradnej starostlivosti a príslušného modelu náhradnej starostlivosti.

"Mentor inicioval plánovacie stretnutia so všetkými dotknutými stranami t.j. v tomto prípade rodina (starí rodičia a otec), deti a zástupca orgánu ochrany dieťaťa. Na jednom takomto plánovacom stretnutí sa dohodli, že staršia sestra by mala zostať v organizácii náhradnej starostlivosti a ďalšie dve deti by mali tráviť viac času v pôvodnej rodine. Všetky dotknuté strany s týmto rozhodnutím súhlasili."

(Sociálny pracovník z Bulharska, kód 3.08.01)

A) Zodpovednosti

Orgány ochrany dieťaťa Monitorujú a podporujú plánovanie a realizáciu procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.

Koordinujú spoluprácu všetkých dotknutých strán.

Organizácia náhradnej starostlivosti Zabezpečuje, že proces ukončenia náhradnej starostlivosti je plánovaný a zrealizovaný v súlade s plánom náhradnej starostlivosti.

Sprevádza dieťa/mladého dospelého na profesionálnej úrovni a zároveň citlivo a to v priebehu celého procesu.

Spolupracuje s pôvodnou rodinou.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Spolu so všetkými významnými dotknutými stranami plánuje proces ukončenia náhradnej starostlivosti.

Realizuje proces ukončenia náhradnej starostlivosti podľa plánu náhradnej starostlivosti.

Spolupracuje s pôvodnou rodinou.

B) Postupy

1. Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je starostlivo naplánovaný a realizovaný do života

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa na základe plánu náhradnej starostlivosti plánuje a zrealizuje proces ukončenia náhradnej starostlivosti. Realizácia tohto procesu prebieha postupne tak, aby to bolo v najlepšom záujme dieťaťa.

Dieťa/mladý dospelý má vlastný hlas pri určovaní do akej miery by sa mala jeho pôvodná rodina zúčastňovať na plánovaní a realizácii procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.

V prípade potreby sa osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa radí s profesionálnym tímom pozostávajúcim z rôznych odborníkov.

2. Dieťa/mladý dospelý je považovaný za experta na kvalitu vlastnej starostlivosti

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa podporuje dieťa/mladého dospelého, aby zhodnotil kvalitu starostlivosti. Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa sprostredkuje túto spätnú väzbu organizácii náhradnej starostlivosti. Táto organizácia môže využiť tento názor pri ďalšom rozvíjaní kvality systému náhradnej starostlivosti a príslušného modelu starostlivosti.

3. Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je založený na individuálnom pláne náhradnej starostlivosti.

Plán náhradnej starostlivosti vymedzí rozvojový status dieťaťa/mladého dospelého, stanovujú ciele a opatrenia a objasňuje zdroje, ktoré sú potrebné na podporu dieťaťa/mladého dospelého v priebehu procesu ukončenia náhradnej starostlivosti. Plán starostlivosti a jeho realizácia sú pravidelne vyhodnocované.

Plán starostlivosti sa zaoberá aj budúcim životom dieťaťa/mladého dospelého, po tom, čo dieťa/mladý dospelý náhradnú starostlivosť opustí a to formou vytvorenia smerníc pre obdobie ďalšej starostlivosti.

4. Návrat do pôvodnej rodiny alebo prechod na iné umiestnenie sú starostlivo pripravené

V prípade, že dieťa/mladý dospelý sa má vrátiť do svojej pôvodnej rodiny alebo byť umiestnený do inej náhradnej starostlivosti, dochádza k spolupráci súčasného orgánu ochrany dieťaťa a budúcej osoby poverenej starostlivosťou o dieťa ako aj pôvodnej rodiny.

Dieťa/mladý dospelý sa na rozhodnutiach a príprave aktívne zúčastňuje podľa úrovne jeho chápania.

5. Dieťa/ mladý dospelý má zabezpečenú rozlúčku v procese ukončenia náhradnej starostlivosti.

Pre dieťa/mladého dospelého odchádzajúceho z náhradnej starostlivosti je zorganizované vhodné rozlúčkové stretnutie ako znak začiatku ďalšej životnej etapy. Rozlúčka prebieha podľa tradícií bežných v príslušnom sociálnom zázemí dieťaťa/mladého dospelého v snahe splniť jeho želania.

6. Dieťaťu/mladému dospelému je dostupná podpora a poradenstvo aj po odchode z náhradnej starostlivosti.

Orgán ochrany dieťaťa a organizácia náhradnej starostlivosti poskytujú podporu a poradenstvo aj po ukončení náhradnej starostlivosti.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Proces ukončenia náhradnej starostlivosti nie je starostlivo naplánovaný a/alebo zrealizovaný.
- Proces ukončenia náhradnej starostlivosti nie je súčasťou plánu náhradnej starostlivosti.
- S plánom ukončenia náhradnej starostlivosti dotknuté strany nesúhlasia.

- Dieťa/mladý dospelý sa necíti byť zapojený do procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.
- Dieťa/mladý dospelý a/alebo jeho pôvodná rodina sa nezúčastňujú na plánovaní a realizácii procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.
- Nie je záujem o názor dieťaťa/mladého ako experta hodnotiaceho kvalitu svojej starostlivosti.
- Neexistujú štandardy hodnotenia kvality náhradnej starostlivosti.
- Proces ukončenia náhradnej starostlivosti nezodpovedá individuálnym potrebám dieťaťa/mladého dospelého.
- Po ukončení náhradnej starostlivosti nie je poskytovaná pomoc alebo je táto neprimeraná.
- Dieťa/mladý dospelý nedostal príležitosť rozlúčiť sa so svojím sociálnym zázemím.

Štandard 16 Komunikácia v rámci procesu ukončenia náhradnej starostlivosti je vedená zmysluplne a primeraným spôsobom.

Všetky strany zahrnuté do procesu ukončenia náhradnej starostlivosti obdržia všetky relevantné informácie v súlade s ich úlohou v tomto procese. Zároveň má dieťa/mladý dospelý a jeho pôvodná rodina právo na súkromie a bezpečnosť.

Všetky informácie sú sprostredkované formou, ktorá je zrozumiteľná a primeraná dieťaťu/mladistvému a jeho pôvodnej rodine.

"Skutočnosť, že budem musieť odísť do domova mládeže a opustiť súrodencov ju nahnevala, rozčúlila a nahnala trochu strachu (...). Jedného dňa dievča navštívilo domov mládeže, aby sa zoznámilo s prostredím. Tu sa stretlo s iným dievčaťom z domova (...), ktoré jej povedalo, že sa tam cítili veľmi pohodovo, že má v domove vlastné súkromie a voľný priestor pre seba. (...) Dievčaťu sa páčilo čo videlo a počulo. Zrazu všetky jej obavy zmizli. Teraz je optimistickejšia a znovu sníva o svojej budúcnosti."

(Príbeh dievčaťa zo Severného Cypru, kód 21.02.05)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa

Zabezpečuje, že všetky dotknuté strany obdržia a pochopia informácie, ktoré sú potrebné na starostlivé plánovanie a realizáciu procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.

Zabezpečí, že sa so všetkými informáciami zaobchádza dôverne.

Organizácia náhradnej starostlivosti Zabezpečí, že osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa komunikuje s dieťaťom/mladým dospelým vhodnou formou.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Zabezpečí, že dieťa/mladistvý obdrží a pochopí relevantné informácie o procese ukončenia náhradnej starostlivosti.

Komunikuje s dieťaťom/mladým dospelým spôsobom, ktorý je pre dieťa ľahko prijateľný v priebehu procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.

Spolupracuje s pôvodnou rodinou.

B) Postupy

1. S dôležitými informáciami sa zaobchádza profesionálne

Orgán ochrany dieťaťa, organizácia náhradnej starostlivosti a osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa chápu význam poskytnutia všetkých dôležitých informácií dieťaťu/mladému dospelému a jeho pôvodnej rodine.

Orgán ochrany dieťaťa profesionálne zaobchádza so všetkými dôležitými informáciami.

Zabezpečí dôvernosť informácií, ich dobrú dokumentáciu a prístup všetkých dotknutých strán.

2. Dieťa/mladý dospelý je riadne informovaný/á o procese ukončenia náhradnej starostlivosti

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa zabezpečí, že dieťa/mladý dospelý je informovaný a chápe všetky dôležité informácie týkajúce sa procesu ukončenia náhradnej starostlivosti. Dieťa/mladý dospelý je informovaný najmä o rôznych možnostiach a aspektoch jeho budúceho života, v ktorom sa stáva samostatným, vracia sa do pôvodnej rodiny alebo odchádza na iné miesto náhradnej starostlivosti.

3. Pre zaistenie vhodnej komunikácie sa berie do úvahy celý súbor požiadaviek.

Všetky relevantné dotknuté strany, ktoré podporujú dieťa/mladého dospelého počas procesu ukončenia náhradnej starostlivosti, musia splniť prinajmenšom nasledovné požiadavky:

- Sú školené používať jazyk spôsobom primeraným spôsobu myslenia dieťaťa/mladého dospelého. Vytvárajú si pevný vzťah s dieťaťom/mladým dospelým, načúvajú mu a chápu ho, sú empatické a trpezlivé, aby sa dieťa/mladý dospelý cítil dobre.
- Vytvárajú priateľské a príjemné prostredie pre komunikáciu.

4. Dieťa, pôvodná rodina, osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa, organizácia náhradnej starostlivosti a orgán ochrany dieťaťa spolupracujú

Spolupráca medzi dôležitými dotknutými stranami podporujúcimi dieťa/mladého dospelého počas procesu ukončenia náhradnej starostlivosti je posilnená výmenou dôležitých informácií, vhodnou komunikáciou a vzájomnou dôverou. Tieto:

- sú v súlade s legislatívou, usmerneniami a štandardmi Q4C.
- Zahŕňajú tento štandard (16) vo svojich inštrukciách a pracovných metódach orgánu ochrany dieťaťa,
- organizácie náhradnej starostlivosti a osoby poverenej náhradnou starostlivosťou o dieťa.
- Tvoria súčasť siete starostlivosti o dieťa.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Dieťa/mladý dospelý sa cíti nepochopený.
- Súkromie dieťaťa/mladého dospelého je narušené.
- Dieťa/mladý dospelý a/alebo iné dotknuté strany nemajú prístup k potrebným informáciám alebo ich nechápu.
- Nechoádza k výmene informácií.
- Dieťa/mladý dospelý pociťuje nedostatok komunikácie s osobou poverenou náhradnou starostlivosťou o neho.
- Dieťa/mladý dospelý pociťuje nedostatok komunikácie so svojou pôvodnou rodinou a/alebo so svojím sociálnym zázemím.

Štandard 17 Dieťa/ mladý dospelý je podporovaný aktívne sa zúčastňovať na procese ukončenia náhradnej starostlivosti

Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je založený na individuálnom pláne starostlivosti.

Dieťa/mladý dospelý je podporovaný prejavovať svoje názory a preferencie ohľadne svojej súčasnej situácie a budúceho života. Dieťa/mladý dospelý sa zúčastňuje na plánovaní procesu ukončenia náhradnej starostlivosti a jeho realizácii.

"Účasť dievčaťa na plánovaní procesu mu dáva možnosť vidieť ako sa rozhoduje, ako dlho ešte zostane v domove a predvídať chvíľu kedy odíde domov."

(Sociálny pracovník z Portugalska, kód 24.07.01)

"Keď matka (...) našla miesto pre život, otec mi povedal, že by som mohol ísť domov, ale nechcel som, pretože som mal rád oboje - školu aj krúžky (...). Odišiel som domov až po svojich 18. narodeninách (...). Som rád, že som sa tak rozhodol."

(Chlapec z Grécka, kód 11.02.04)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa Zabezpečuje účasť dieťaťa/mladého dospelého.

Organizácia náhradnej starostlivosti . Zabezpečuje splnenie všetkých požiadaviek, týkajúcich sa účasti dieťaťa/mladého dospelého v procese ukončenia náhradnej starostlivosti.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Podporuje dieťa/mladého dospelého zúčastňovať sa na procese ukončenia náhradnej starostlivosti.

Angažuje dieťa/mladého dospelého na plánovaní a realizácii procesu ukončenia náhradnej starostlivosti v súlade s úrovňou chápania dieťaťa/mladého dospelého.

Spolupracuje s pôvodnou rodinou.

B) Postupy

1. Na zabezpečenie účasti dieťaťa/mladého dospelého treba brať do úvahy nasledujúce požiadavky:

Všetky dotknuté strany v procese ukončenia náhradnej starostlivosti berú do úvahy a spĺňajú minimálne nasledujúce požiadavky, ktoré zabezpečia, že:

- Dieťa/mladý dospelý uplatňuje svoje právo zúčastniť sa na plánovaní a realizácii procesu odchodu z náhradnej starostlivosti.
- Dieťaťu/mladému dospelému je načúvané a je nabádané vyjadriť svoje plány, pochybnosti a očakávania.
- Dieťa/mladý dospelý je podporovaný v rozhodnutiach podľa jeho úrovne chápania.
- Dieťa/mladý dospelý je považovaný za experta na svoj život.
- Pôvodná rodina participuje na procese ukončenia náhradnej starostlivosti.

- Dieťaťu/mladému dospelému je daná možnosť stanoviť, do akej miery sa na procese zúčastní jeho pôvodná rodina.
- Dieťaťu/mladému dospelému je načúvané a je podporované pri byrokratických a právnych procedúrach.

2. Dieťa/mladý dospelý dostáva všetky dôležité informácie

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa zabezpečí, že dieťa/mladý dospelý obdrží všetky relevantné informácie s cieľom podporiť ho pri rozhodovaní počas procesu odchodu z náhradnej starostlivosti.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa zabezpečí, že dieťa/mladý dospelý poskytované informácie chápe.

3. Plánovanie a realizácia procesu ukončenia náhradnej starostlivosti sú založené na individuálnom pláne starostlivosti

Dieťa/mladý dospelý sa zúčastňuje na vypracovaní plánu starostlivosti o neho.

Tento plán zohľadňuje jeho názory a ciele i zdroje, ktoré sú potrebné pre dôkladné naplánovanie a realizáciu procesu ukončenia náhradnej starostlivosti.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Neexistuje žiadny súbor minimálnych požiadaviek, týkajúcich sa účasti dieťaťa na procese ukončenia náhradnej starostlivosti.
- Súbor minimálnych požiadaviek nie je zrealizovaný.
- Dieťa/mladý dospelý má pocit, že sa nezúčastňuje v dostatočnej miere na procese ukončenia a odchodu z náhradnej starostlivosti.
- Dieťa/mladý dospelý cíti, že nie je dobre informovaný.
- Plánovanie a realizácia procesu ukončenia náhradnej starostlivosti nie sú založené na individuálnom pláne starostlivosti.
- Dieťa/mladý dospelý má pocit, že nie je braný vážne.
- Relevantné rozhodnutia sú robené bez účasti dieťaťa/mladého dospelého.
- Dieťaťu/mladému dospelému je uložené na plecia viac zodpovednosti než je schopný uniesť.
- Dieťaťu/mladému dospelému nie je načúvané, nie je podporované pri byrokratických a právnych procedúrach.

Štandard 18 Následná/nepretržitá podpora a možnosti kontaktu po skončení náhradnej starostlivosti sú zabezpečené.

Potom čo dieťa/mladý dospelý opustil miesto náhradnej starostlivosti, má možnosť dostať pomoc a podporu.. Organizácia náhradnej starostlivosti o dieťa sa usiluje zabezpečiť, že dieťa/mladý dospelý nevníma proces ukončenia náhradnej starostlivosti ako nové veľké ohrozenie.

Ak mladý dospelý dovŕšil vek dospelosti, organizácia vykonávajúca náhradnú starostlivosť by mala naďalej pokračovať v ponúkaní pomoci, podpory a možnosti udržiavania kontaktov.

"Zazvoní zvonček na dverách (...), otváram dvere a vidím svojho sociálneho pracovníka, náruč plnú jedla, pýta sa: "Dal by si si so mnou?". Bolo to práve to, čo som potreboval (...). Prišiel a chvíľu zostal len pre mňa - bol to pekný večer a tú noc som spal veľmi dobre."

(Chlapec z Nórska, kód 22.01.01)

"Dedinky SOS vždy poskytujú určitý komfort. Pretože nezatracujeme deti, keď nás opustili a v niektorých prípadoch im možnosť návratu k nám, i keď len na krátko, dáva pocit stability, ktorý potrebujú."

(Riaditeľ organizácie náhradnej starostlivosti z Portugalska, kód 24.07.02)

A) Zodpovednosti

Orgán ochrany dieťaťa

Zabezpečuje následnú a priebežnú podporu a pomoc pred aj po tom ako dieťa dosiahne vek dospelosti.

Podporuje kontakt medzi dieťaťom/mladým dospelým a jeho emočnou sieťou, v priebehu náhradnej starostlivosti.

Organizácia náhradnej starostlivosti

Zabezpečuje vypracovanie a realizáciu plánu následnej podpory.

Zabezpečuje potrebné zdroje pre následnú a priebežnú podporu a zabezpečuje, že dieťa má možnosť udržiavať kontakt so svojou bývalou osobou poverenou starostlivosťou o dieťa a emočnou sieťou, ktorá bola pre neho dôležitá v priebehu náhradnej starostlivosti.

Osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa

Vypracováva a realizuje plán následnej podpory po ukončení náhradnej starostlivosti spolu s dieťaťom/ mladým dospelým.

Monitoruje, podporuje dieťa/mladého dospelého a uľahčuje kontakt medzi dieťaťom/mladým dospelým a jeho emočnou sieťou, počas náhradnej starostlivosti.

B) Postupy

1. Následný monitoring a podpora sú založené na pláne následnej podpory .

Organizácia náhradnej starostlivosti a osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa spolu s dieťaťom/mladým dospelým vypracujú a uvedú do života plán následnej podpory po ukončení náhradnej starostlivosti. Tento plán je založený na už existujúcom

individuálnom pláne starostlivosti. Metódy, používané pri vypracovaní plánu následnej podpory dieťaťa po ukončení starostlivosti, sú súčasťou písomného vyhlásenia organizácie náhradnej starostlivosti.

Je dôležité, aby plán následnej podpory bol zameraný individuálne a integroval v sebe históriu dieťaťa/mladého dospelého. Vo všeobecnosti plán následnej podpory stanovuje vývojový stupeň dieťaťa/mladého dospelého, ďalej ciele a opatrenia a poukazuje na zdroje, ktoré sú potrebné pre podporu rozvoja dieťaťa/mladého dospelého po jeho odchode z náhradnej starostlivosti.

2. Monitoring a podpora dieťaťa/mladého dospelého je zabezpečená

Opatrovateľ (osoba poverená náhradnou starostlivosťou) monitoruje a v prípade potreby podporuje dieťa/mladého dospelého v súlade s plánom následnej podpory. Má k tomu potrebné zdroje. Opatrovateľ (osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa) sa usiluje udržiavať kontakt s dieťaťom/mladým dospelým..

3. Dieťa/mladý dospelý má možnosť udržiavať kontakt so svojou emočnou sieťou

Bývalá organizácia náhradnej starostlivosti poskytuje zdroje na udržiavanie kontaktov medzi dieťaťom/mladým dospelým a jeho emočnou sieťou, ktorá bola pre neho dôležitá v čase náhradnej starostlivosti. Bývalý opatrovateľ (bývalá osoba poverená náhradnou starostlivosťou o dieťa) tieto kontakty uľahčuje.

C) Udalosti ohrozujúce dieťa

- Neexistuje plán následnej podpory po ukončení náhradnej starostlivosti .
- Neexistuje následný monitoring a/alebo podpora.
- Dieťa/mladý dospelý nie je alebo nie je dostatočne zapojený na vypracovávaní plánu následnej podpory.
- Dieťa/mladý dospelý odmieta monitoring a/alebo podporu.
- Mladý dospelý po dosiahnutí veku 18 rokov nie je podporovaný.
- Dieťa/mladý dospelý nemá možnosť udržiavať kontakt so svojou emočnou sieťou, ktorá bola dôležitá pre neho v priebehu náhradnej starostlivosti.

Slovník kľúčovej terminológie

Pôvodná rodina: Členovia rodiny, ktorí sú biologickí príbuzní dieťaťa ako biologickí rodičia, súrodenci a iní príbuzní.

Osoba starajúca sa o dieťa/ Opatrovateľ /Osoba poverená náhradnou starostlivosťou: Člen rodiny alebo profesionálny pracovník, ktorý sa stará o dieťa/mladého dospelého. Môže sa jednať o starostlivosť na rodinnom základe alebo aj o starostlivosť v zariadení.

Organizácia starajúca sa o deti/ Organizácia náhradnej starostlivosti/Organizácia realizujúca náhradnú starostlivosť: Organizácia zodpovedná za každodennú starostlivosť o deti/mladých dospelých mimo domova. Táto starostlivosť môže byť poskytovaná pestúnskou rodinou alebo môže ísť o inú formu starostlivosti na rodinnom základe (napr. Detské dedinky SOS) alebo o starostlivosť v zariadení.

Individuálny plán starostlivosti: Plán zamýšľajúci koordinovať individuálne fyzický, kognitívny, emočný a sociálny rozvoj dieťaťa. Plán je vytvorený počas procesu rozhodovania a ďalej rozvíjaný a uplatňovaný počas celého procesu náhradnej starostlivosti. Vo všeobecnosti definuje plán starostlivosti rozvojový status dieťaťa, určuje ciele a opatrenia na ich dosiahnutie, objasňuje zdroje, ktoré sú potrebné na podporu celkového rozvoja dieťaťa. Tento plán riadi každé dôležité rozhodnutie urobené v procese náhradnej starostlivosti o dieťa.

Dieťa: Každá ľudská bytosť mladšia než 18 rokov.

Orgány na ochranu dieťaťa: Organizácie, inštitúcie, služby alebo zariadenia zodpovedné za poskytovanie starostlivosti, podporu a/alebo ochranu pre deti a mladistvých, ktorých biologická rodina alebo osoba starajúca sa o dieťa neplní ich potreby. Orgány na ochranu dieťaťa poskytujú informácie a organizuje sociálnu, zdravotnú, právnu a/alebo kuratelnú starostlivosť. Orgány na ochranu dieťaťa môžu byť verejné alebo súkromné či mimovládne subjekty.

Deti so špeciálnymi potrebami: Deti, ktorých fyziologická porucha, fyzické zhoršenie alebo mentálne postihnutie, kultúrne zázemie, história zneužívania, zanedbávania alebo iných faktorov vyžadujú špeciálnu ochranu a opatrenia, ktoré poskytujú osoby špecializované na takúto starostlivosť alebo terapeuti počas umiestnenia detí v náhradnej starostlivosti.

Tím zložený z viacerých profesionálov: Tento tím má na starosti podporu celkového rozvoja dieťaťa počas jeho umiestnenia v náhradnej starostlivosti. Tím pozostáva z osôb poverených starostlivosťou o dieťa, vzdelávateľov a ďalších podporných spolupracovníkov z organizácií starostlivosti o dieťa (psychológov, sociálnych pracovníkov, atď.).

Mladý dospelý: je mladý človek, ktorý už dosiahol vek 18 rokov alebo viac, ale vzhľadom na jeho špecifickú situáciu je oprávnený žiť v náhradnej starostlivosti.

Dodatok

Referenčný rámec k Dohovoru o právach dieťaťa (UN CRC)

V roku 1989 všeobecné zhromaždenie Spojených národov prijalo Dohovor o právach dieťaťa a zahájilo ratifikáciu. Dohovor bol ratifikovaný všetkými európskymi štátmi. Ratifikáciou každý štát potvrdzuje, že urobí maximum, aby uviedol dané opatrenia do života a aby chránil deti v rámci svojej jurisdikcie pred porušením ich práv. Existujú rôzne spôsoby uplatňovania Dohovoru o právach dieťaťa OSN, uvádzame tri z nich:

- . ako právny nástroj: Dohovor môže zohrávať úlohu v jurisdikcii a v jednotlivých právnych kauzách
- . ako výchovné posolstvo
- . ako sociálno-politický nástroj

Práva dieťaťa sú viac ako len právna poloha dieťaťa. Nejedná sa len o zákony, rozhodnutia alebo pravidlá, ide aj o povinnosť vlád rozpoznať práva dieťaťa a uviesť ich do života v každom aspekte spoločnosti. Dohovor môže byť použitý ako dokument pre vlády, ktoré zlyhávajú pri plnení si svojich úloh.

Dohovor obsahuje výchovné posolstvo. Tento aspekt je dôležitý aj v náhradnej starostlivosti o deti.

Výchovné posolstvo Dohovoru sa dá nájsť aj v koncepciách teórií výchovy alebo psychológie. Príklady týchto koncepcií v Dohovore sú:

- . najlepším záujmom dieťaťa (článok 3 § 1)
- . rozvojové kapacity (článok 5)
- . dospelosť (článok 12)
- . dôstojnosť (nájdeme na 7 rôznych miestach v Dohovore).

Úlohou vychovávateľov, psychológov, ale tiež rodičov alebo osôb poverených starostlivosťou o dieťa je zaviesť tieto koncepcie do praxe. V niektorých bodoch sa Dohovor priamo obracia na vzdelávateľov, pričom sem zahŕňa aj rodičov (články 3, 5, 18), vzdelávacích pracovníkov (články 28, 29) a Služby ochrany dieťaťa (článok 3, odstavce 1 a 3).

Tento referenčný rámec poskytuje prehľad o článkoch Dohovoru OSN o právach dieťaťa, ktorý obsahuje prepojenia vzťahujúce sa na obsah noriem Q4C. Prehľad týchto prepojení nájdeme na CD Q4C.

Tento referenčný rámec bol vypracovaný subjektom: Organ Defence for Children International, Holandsko

Články v Dohovore o právach dieťaťa, ktoré obsahujú prepojenia vzťahujúce sa na štandardy Q4C.

Štandard 1: Dieťa a jeho pôvodná rodina dostane počas procesu rozhodovania podporu

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13 a 39

Rodičia: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13 a 18 (paragraf 2)

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok 2, 3 (paragraf 1, 2 a 3), 5,6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 18 (paragraf 2), 19, 20 (paragraf 1), 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok 2, 3 (paragraf 1 a 2) 5,6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 19, 20 (paragraf 1), 39

Štandard 2: Dieťa je podporované zúčastňovať sa na procese rozhodovania

Dieťa: Článok: 9 (paragraf 2), 12, 13, 17

Rodičia: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 18 (paragr. 1)

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok 2, 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 5, 12, 13, 17, 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok 2 (paragraf 1) 5,6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17

Štandard 3: Profesionálny proces rozhodovania zabezpečuje najlepšiu možnú starostlivosť o dieťa

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 6 (paragraf 2), 19, 20 (paragraf 1), 23 (paragraf 1, 2 a 3), 23 (paragraf 1), 39

Rodičia: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 18 (paragraf 1), 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1, 2 a 3), 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok 2, 3 (paragraf 1 a 3), 5, 6 (paragraf 2), 23 (paragraf 1, 2 a 3), 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok 2,3 (paragraf 1) 5,6 (paragraf 2), 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1, 2 a 3), 39

Štandard 4: Súrodenci sú ponechaní v starostlivosti spolu

Článok 16

Štandard 5: Prechod do náhradnej starostlivosti je dobre pripravený a citlivo realizovaný

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 19, 20 (paragraf 1 a 3), 39

Rodičia: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 18 (paragraf 1), 20 (paragraf 3), 23

(paragraf 1), 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok 2, 3 (paragraf 1 a 3), 5, 6 (paragraf 2), 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok 2,3 (paragraf 1) 5,6 (paragraf 2), 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 39

Štandard 6: Realizovanie náhradnej starostlivosti sa riadi individuálnym plánom starostlivosti

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 19, 20 (paragraf 1 a 3), 23 (paragraf 1), 25, 39

Rodičia: Článok: 2, 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 25, 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok 2, 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 25, 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok 2,3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12 a 13, 17, 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 25, 39

Štandard 7: Umiestnenie dieťaťa rešpektuje jeho potreby, životnú situáciu a pôvodne sociálne prostredie

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 6 (paragraf 2), 8, 19, 20 (paragraf 1 a 3), 23 (paragraf 1 a 3), 23 (paragraf 1), 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1), 8, 20 (paragraf 3), 6 (paragraf 2), 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok 3 (paragraf 1), 6 (paragraf 2), 8, 20 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 39

Štandard 8: Dieťa udržiava kontakt so svojou pôvodnou rodinou

Dieťa: Článok: 9 (paragraf 3), 20 (paragraf 3)

Rodičia: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 3), 18 (paragraf 1 a 2)

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 3), 18 (paragraf 2), 20 (paragraf 3)

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 3), 18 (paragraf 2), 20 (paragraf 3)

Štandard 9: Osoby poverené starostlivosťou o dieťa majú príslušnú kvalifikáciu a primerané pracovné podmienky

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1), 2, 3, 6 (paragraf 2), 19, 20 (paragraf 1), 23 (paragraf 1), 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 3 (paragraf 3), 23 (paragraf 1), 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 3 (paragraf 3), 39, 23 (paragraf 1)

Štandard 10: Vzťah medzi osobou poverenou starostlivosťou o dieťa a dieťaťom je založený na porozumení a rešpekte

Dieťa: Článok: 23 (paragraf 1), 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 2, 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 23 (paragraf 1), 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 2, 3 (paragraf 1), 6 (paragraf 2), 23 (paragraf 1), 39

Štandard 11: Dieťa je podporované aktívne sa zúčastňovať na procesoch, ktoré priamo ovplyvňujú jeho život

Dieťa: Článok: 9 (paragraf 2), 12, 13, 17

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 2, 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 2, 3 (paragraf 1), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17

Štandard 12: Náhradná starostlivosť o dieťa sa vykonáva v primeraných životných podmienkach

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 6 (paragraf 2), 15, 20 (paragraf 1), 26, 27, 28, 31

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 15, 23 (paragraf 1), 15, 23 (paragraf 1), 25, 26, 27, 28, 31, 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 6 (paragraf 2), 3 (paragraf 1), 11 (paragraf 1), 15, 23 (paragraf 1), 25, 26, 27, 28, 31, 39

Štandard 13: Deti so špeciálnymi potrebami dostanú primeranú starostlivosť

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1, 2 a 3), 6 (paragraf 2), 19, 20 (paragraf 1), 23 (paragraf 1, 2 a 3), 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 2, 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 23 (paragraf 1, 2 a 3), 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 2, 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 23 (paragraf 1, 2 a 3), 39

Štandard 14: Dieťa/mladý dospelý je nepretržite pripravovaný na samostatný život

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 19, 20 (paragraf 1), 26, 28, 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 26, 28, 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 26, 28, 39

Štandard 15: Proces ukončenia náhradnej starostlivosti je starostlivo naplánovaný a realizovaný

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1), 6 (paragraf 2), 3 (paragraf 2 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 19, 20 (paragraf 1), 25, 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 26, 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 26, 39

Štandard 16: Komunikácia v rámci procesu ukončenia náhradnej starostlivosti je vedená zmysluplne a primeraným spôsobom

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1), 3 (paragraf 2 a 3), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 17, 19, 20 (paragraf 1), 25, 39

Rodičia: Článok: 5, 17, 3 (paragraf 1), 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 16, 18 (paragraf 1 a 2)

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1 a 3), 5, 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 16, 17, 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 3), 5, 6 (paragraf 2), 9 (paragraf 2), 12, 13, 16, 17, 39

Štandard 17: Dieťa/ mladý dospelý je podporovaný zúčastňovať sa aktívne na procese ukončenia náhradnej starostlivosti

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 5, 6 (paragraf 2), 18 (paragraf 2), 19, 20 (paragraf 1), 26, 39

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 18 (paragraf 2), 39, 23 (paragraf 1), 26

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 3 (paragraf 1), 39, 23 (paragraf 1), 26

Štandard 18: Následná/ nepretržitá podpora a možnosti kontaktu po skončení náhradnej starostlivosti sú zabezpečené

Dieťa: Článok: 3 (paragraf 1 a 2), 6 (paragraf 2), 19, 20 (paragraf 1), 26, 39

Rodičia: Článok: : 3 (paragraf 1), 5, 6, 18 (paragraf 1 a 2), 26

Zariadenia starostlivosti o dieťa alebo organizácie: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 (paragraf 2), 18 (paragraf 2), 23 (paragraf 1), 26, 39

Zodpovedná osoba alebo osoba poverená starostlivosťou o dieťa: Článok: 3 (paragraf 1), 5, 6 paragraf, 23 (paragraf 1), 26, 39-82-

Partnerské organizácie Q4C

FICE (Fédération Internationale des Communautés Educatives)

Hlavným cieľom FICE je podporovať starostlivosť o dieťa a mladistvých na celom svete.

FICE:

uznáva individualitu dieťaťa, mladistvého a jeho rodičov a nenúti ho byť komformným s dopredu určenými štandardmi,

podporuje rodinu ako základnú sociálnu štruktúru výchovy dieťaťa,

. zasadzuje sa za vysokú kvalitu starostlivosti o dieťa a vzdelávania detí a mladistvých, ktorým nie je umožnené žiť doma,

. usiluje sa hľadať individuálne riešenia zodpovedajúce potrebám každého dieťaťa alebo mladistvého,

. podporuje nepretržitý rozvoj služieb pre dieťa pomocou výskumných a teoretických inovácií,

. zakladá svoju prácu na Dohovore o právach dieťaťa OSN,

. zachováva prísnu politickú a náboženskú neutralitu,

. uznáva rôznorodosť a odmieta všetky formy diskriminácie z dôvodu rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka,

náboženstva, politických názorov alebo sociálneho pôvodu.

Aby FICE International dosiahla svoje ciele:

- pracuje pomocou národných organizácií, ktorých členovia sa zúčastňujú na poskytovaní služieb deťom a mladistvým alebo pracujú v podporných službách ako napr. školenie personálu alebo menežmentu služieb,
- podporuje národné organizácie vytvorením kontaktných sietí,
- organizuje veľké medzinárodné kongresy spravidla každé dva roky,
- podporuje projekty s medzinárodnými kontaktmi medzi deťmi, mladistvými a osobami, ktoré sa o nich starajú, napr. Balkánske tábory priateľstva,
- podporuje medzinárodné výmeny pracovníkov a/alebo detí a mladistvých,
- poskytuje Profesionálny výmenný program, určený pre pracovníkov s praxou,
- organizuje medzinárodné semináre, workshopy expertov a pracovných skupín o otázkach súvisiacich so službami pre deti a mladistvých,
- konzultuje UNESCO, EÚ, Radu Európy, ECOSOC a iné medzinárodné organizácie,
- poskytuje informácie a možnosti práce na internete prostredníctvom vlastnej webovej strany,
- šíri nové myšlienky a výsledky výskumu formou vlastných publikácií.

<http://www.fice-inter.org/>

IFCO (International Foster Care Organisation)

IFCO (International Foster Care Organisation) je jedinou medzinárodnou organizáciou, venujúcou sa výlučne podpore starostlivosti o dieťa v rodine a v pestúnskej rodine. IFCO bola založená v roku 1981 v Oxforde (Veľká Británia) ako platforma slúžiaca na výmenu informácií, vedomostí a skúseností medzi pestúnskymi organizáciami a pestúnskymi skupinami v celosvetovom meradle. Počas 25 rokov svojej existencie IFCO vo veľkej miere ovplyvnila rozvíjajúcu sa starostlivosť o dieťa v rodine na celom svete. IFCO organizuje regionálne siete, medzinárodné konferencie a školiace semináre, vydáva časopis, elektronické správy a disponuje vlastnou informatívnou webovou stránkou. IFCO disponujú silným komponentom mládeže, pričom mladí sú prítomní a zúčastňujú sa na všetkých úrovniach organizácie a vo všetkých činnostiach organizácie.

IFCO má členské organizácie vo viac ako 60 krajinách po celom svete. Okrem poskytovania kvalitných služieb svojej členskej základni vyvinula organizácia v posledných rokoch silný projekt koordinovaný z centrálneho v The Hague v Holandsku. Prostredníctvom svojich členov a svojich partnerských organizácií ako aj pomocou svojho projektu poskytuje IFCO konzultácie a asistenciu pri rozvoji pestúnskych služieb v mnohých častiach sveta. Konzultácie sú poskytované vždy v úzkej spolupráci s dotknutou krajinou a s partnermi z daného regiónu. Organizácia disponuje tímom medzinárodných expertov, ktorí sú vo veľmi krátkom čase schopní vypracovať expertízy pre projekty.

Viac o IFCO nájdete na ich webovej stránke www.ifco.info alebo prostredníctvom ich koordinačnej centrálneho v The Hague v Holandsku.

Detské dedinky SOS

Prvá Detská dedinka SOS bola založená v roku 1949 v Imste v Rakúsku. Vznikla z potreby pomôcť deťom v núdzi - deťom, ktoré stratili svoje domovy, bezpečie a rodiny v dôsledku udalostí Druhej svetovej vojny.

Dnes je SOS Kinderdorf International strešnou organizáciou pre viac ako 130 pridružených národných Detských dediniek SOS na celom svete. Dedinky SOS poskytujú starostlivosť v rodinách deťom, ktoré stratili svojich rodičov alebo im nie je umožnené dlhšie žiť s pôvodnými rodičmi. Organizácia tiež podporuje deti, ktoré potrebujú ochranu a ich rodiny pomocou programov zameraných na utuženie ich schopností zvládnuť životné situácie, zabezpečí ich prístup k základným službám a poskytuje pomoc vo sférach zdravotníctva, vzdelávania ako aj psychosociálnu podporu.

Detské dedinky SOS pracujú v duchu Dohovoru o právach dieťaťa OSN a podporujú práva dieťaťa na celom svete. Organizácia je konzultantom Ekonomickej a sociálnej rady OSN a je členom Akčnej skupiny práv dieťaťa, ktorá podporuje Stratégiu práv dieťaťa EÚ.

<http://www.sos-childrensvillages.org/>

Impresum

Zodpovední za obsah:	Quality4Children An initiative by FICE, IFCO and SOS Children's Villages Hermann Gmeiner Str. 51 A-6010 Innsbruck Austria Telefón: +43-512-3316-0 Fax: +43-512-3316-5686 Email: quality4children@sos-kd.org www.quality4children.info
Riaditelia projektu	Werner Hilweg, Christian Posch
Koordinátori projektu	Oscar Germes Castro, Mai Nguyen-Feichtner
Mladí z Q4C	Svein Even Borgen (NO) Helen Rid (AT) Sandra Bürger (AT) Amalia Serban (RO) Judith Johansen (NO) Emmanuel Sherwin (IE) Kersti Kukk (EE) Rinske van Sloten (NL) Alexander Milanov (BG) Odd Eigil Spørck (NO) Ingrida Peculyte (LT) Johann Weissensteiner (AT)
Riadiaca skupina	Sandra Bürger Monika Niederle Else Dugstad Christian Posch Chris Gardiner Ivanka Shalapatova Oscar Germes Castro Emmanuel Sherwin Werner Hilweg Bettina Terp Janneke Holwerda-Kuipers Bep van Sloten Mai Nguyen-Feichtner Rinske van Sloten
Národní koordinátori	Carola Bengtsson (SE) Ryszard Kucha (PL) Francesco Colizzi (IT) Anne Marie Le Tourneau (GB) Kurt De Backer (BE) Irena Liepina (LV) Maria Dantcheva (BG) Juha Luomala (FI) Carmen Delgado (ES) Michaela Marksova-Tominova (CZ) Tanja Gregorec (SI) Slavenka Martinović (HR) Bragi Gudbrandsson (IS) Elmet Puhm (EE) Sabine Hartig (DE) John Rolé (MT) Søren Hegstrup (DK) Isabel Rufino (PT) Keith Henderson (IE) Daniela Serban (RO) Maria Herczog (HU) Stergios Sifnios (GR) Emine Insay (N. Cyprus) Katerina Slesingerova (CZ) Dale Kabasinskaite (LT) Annegret Wigger (CH) Günsiray Kocun (TR) Daniela Žilinčíková (SK) Michel Krier (LU)
Partneri spätnej väzby	Véronique Lerch Raluca Verweijen-Slamnescu Kélig Puyet Annegret Wigger Elisabeth Ullmann
Referenčný rámec	Defence for Children International, Holandsko